

83. møde

Onsdag den 23. april 2003 kl. 13.00

Dagsorden

1) Spørgsmål til ministrene.
(Spørgetiden).

2) Forespørgsel nr. F 33:

Forespørgsel til statsministeren [om Barsebäck].
Af Jørn Dohrmann (DF) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 21/1 2003. Fremme af
forespørgslen vedtaget 24/1 2003). (Eventuel af-
stemning udsættes til torsdag den 24/4 2003).

3) Første behandling af lovforslag nr. L 208:

Forslag til lov om ændring af lov om gasinstalla-
tioner og installationer i forbindelse med vand-
og afløbsledninger, lov om elektriske stærk-
strømsanlæg og elektrisk materiel og forskellige
andre love. (Samling af en række sikkerhedsop-
gaver i Sikkerhedsstyrelsen).
Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt
Bendtsen).
(Fremsat 2/4 2003).

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand) har
meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsæt-
te:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven og
personskatteloven. (Lavere skat på arbejdsind-
komst).
(Lovforslag nr. L 219).

Forslag til lov om ændring af lov om registre-
ringsafgift af motorkøretøjer m.v. (Nedsættelse
af registreringsafgiften ved ekstraordinære pris-
stigninger på personbiler).
(Lovforslag nr. L 220).

Medlemmer af Folketinget Kristen Touborg (SF),
Margrete Auken (SF) og Aage Frandsen (SF) har
meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsæt-
te:

Forslag til folketingsbeslutning om afvikling af
ræveproduktionen.
(Beslutningsforslag nr. B 160).

Medlemmer af Folketinget Holger K. Nielsen
(SF) og Søren Søndergaard (EL) har meddelt
mig, at de ønsker at tage forespørgsel nr. F 50,
som blev anmeldt den 11. marts 2003, tilbage.
Forespørgslen er hermed bortfaldet.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Justitsministeren (Lene Espersen) har meddelt
mig, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af straffeloven og
retsplejeloven. (Bekæmpelse af rockerkriminali-
tet og anden organiseret kriminalitet).
(Lovforslag nr. L 218).

Forslag til folketingsbeslutning om udkast til
rammeafgørelse om fuldbyrdelse i Den Europæ-
iske Union af kendelser om indefrysning af for-
muegoder eller bevismidler.
(Beslutningsforslag nr. B 159).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene.

Spørgetiden

Formanden:

Jeg skal gøre opmærksom på, at de af Ole Vagn
Christensen under nr. 12, 13 og 14 opførte
spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren,
spørgsmål nr. S 2777, S 2778 og S 2748, efter øn-
ske fra spørgeren udsættes til næste spørgetid.

Spm. nr. S 2745

1) Til statsministeren af:

Louise Frevert (DF):

»Hvad er begrundelsen for, at regeringen og statsministeren ønsker at bygge et nyt skuespilhus?«

Louise Frevert (DF):

Jeg vil godt spørge statsministeren, hvad statsministerens klare formål er med, at der skal bygges et nyt skuespilhus. Hvori består nødvendigheden? Hvor meget mener statsministeren, at det kommer borgerne til gode i forhold til de scener, der allerede er etableret på nuværende tidspunkt?

Desuden har man jo ikke tænkt sig, at man vil drive den nye scene med en øget bevilling, men kun med en øget bevilling på 140 mio. kr. til det nye operahus.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det er min opfattelse, at Det Kongelige Teater som Danmarks nationalscene har en speciel forpligtelse til at yde det ypperste for teaterkunsten.

Det Kongelige Teater skal blive på Kongens Nytorv, men de nuværende fysiske rammer er ikke gode nok til, at teatret kan leve op til de forpligtelser og udfordringer, som vores nationalscene står over for. Derfor har skuespillet behov for en stor moderne scene med tidssvarende teknisk udstyr, og derfor står regeringen bag beslutningen om at bygge et moderne skuespilhus på Kvæsthusbroen.

Louise Frevert (DF):

Statsministeren mener åbenbart, at det er mere relevant at holde fast i et forlig, hvor det vil koste skatteborgerne 800 mio. kr., i stedet for at bruge de 800 mio. kr., som det er tilsigtet at skuespilhuset skal koste, til mere samfundsrelevante ting. Det kunne være materiale til skolebørn, bedre hospitalsvæsen og sundhedstilstanden i det hele taget, der skal forbedres.

Eller statsministeren har måske i stedet for tænkt sig at tilslutte sig Neros motto, at skuespil er brød til folket?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Efter min opfattelse kan man slet ikke stille det op, som fru Louise Frevert gør, som om der skulle være en modsætning imellem at sørge for ordentlige forhold for skuespilkunsten i Dan-

mark og samtidig gøre noget godt for både skolerne og for de ældre og for de syge og for andre, der har behov for hjælp i vores velfærdssamfund.

Efter regeringens opfattelse er vi i stand til at gøre begge dele, og det er regeringens klare opfattelse, at der er behov for mere tidssvarende forhold for skuespillet, og det er derfor, regeringen holder fast ved den forligsaftale, der for længst er indgået.

Formanden:

Fru Margrete Auken som medspørger.

Margrete Auken (SF):

Det er meget interessant, at regeringen nu begynder at begrunde det med andet end forlig, for så må man gå ud fra, at regeringen også er i stand til at forklare, hvad det er for nogle ting, man ikke kan spille på de eksisterende scener.

Kl. 13.05

Nu har jeg arbejdet med den sag i mange, mange år og har stillet masser af spørgsmål. Det blev jo klart, hvad operaen ikke kunne, og vi får et nyt operahus. Det blev klart, hvad ballettens problemer var, og vi får også plads til ballettenovre i det ny operahus.

Vi har aldrig kunnet få andet svar fra skuespillerne, end at det var deres tur til at få noget nyt. Nu har de fået en renoveret Stærekasse. De har alt, hvad der hører til af teknik osv., som man har brug for til skuespillet.

Jeg vil godt spørge statsministeren, om han kan svare på det. Det ved jeg godt han ikke kan. Men han står her frejdigt og siger til os, at der er brug for en ny, moderne scene. Kan han så ikke forklare, hvad det er for nogle behov, man ikke kan tilfredsstille med de eksisterende scener?

Jeg vil godt følge det op med at spørge: Hvordan forestiller statsministeren sig, at der overhovedet skal være nok til, at vi kan beholde Det Kongelige Teater på Kongens Nytorv, når det reelt bliver, at operaen og balletten stort set flytter og der ikke bliver skuespil til, at vi kan fylde Kongens Nytorv?

Louise Frevert (DF):

Jeg kan forstå på statsministeren, at statsministeren åbenbart ønsker at holde fast i forliget for forligets skyld og ikke i tilsigtethed over for borgerne skalte og valte med 800 mio. kr.

Statsministeren nævnte, at nationalscenen selvfølgelig har en national forpligtelse. Så vil jeg godt bede statsministeren om at svare på,

hvordan det kan være, at teaterchef Michael Christiansen i dag i B.T. har meldt ud, at der faktisk skal 150.000 flere teatergængere i teatret, samtidig med at man har tænkt sig, uden at det har været til drøftelse i Kulturudvalget og blandt Folketingets partier, at nu vil man til at have musicals i en stor udstrækning, samtidig med at det skal være børneteater, der skal være det nye store tiltag på vores nationalscene.

Jeg ved, der er nogle formålsparagraffer på Det Kongelige Teater, hvor man hovedsagelig skal varetage den danske kulturarv, og det meste af materialet skal være forelagt på dansk.

Så jeg vil godt spørge statsministeren, hvad statsministeren har tænkt sig at gøre ved det, og om det så skal være det nye skuespilhus' scene, der skal varetage noget af det.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):
Det hverken kan eller vil jeg blande mig i som statsminister.

Fru Louise Frevert bebrejder mig nærmest, at jeg holder fast ved et forlig for forligets skyld. Nu er det altså god tone her på Christiansborg, at når man har indgået et forlig, overholder man forliget, så det bør vi nu ikke blive bebrejdet.

Men jeg fjøede faktisk også til, at det er regeringens opfattelse, at der er behov for moderne faciliteter til skuespillet i Danmark. Det er samtidig svaret til fru Margrete Auken: Jamen man kan da selvfølgelig stadig væk spille skuespil på de eksisterende scener. Men der er da heller ingen tvivl om, at ved at bygge et nyt skuespilhus bliver der nyere, mere moderne og tidssvarende forhold, og det synes vi skuespillet fortjener.

Margrete Auken (SF):

Der er altså to ting i det her. For det første har det hidtil været begrundelsen, at et forlig er et forlig, og det synes jeg sådan set er fair nok. Men vi er i den situation, at ligegyldigt hvem man spørger, for den sags skyld også blandt statsministerens kolleger i regeringen, men også skuespillere og kunstnere hele vejen rundt med nogle ganske, ganske få undtagelser, så er de fortvivlede over det her, for de kan se, at de muligheder, de har, bliver udhulet, fordi de kan spille alt det, de har brug for at kunne spille, på de eksisterende scener, især hvis man tager Turbinehallerne og de vilkår, der er i Turbinehallerne, med ind i det.

For det andet synes jeg, det ville være utrolig godt, hvis statsministeren ikke sagde, at selvfølgelig bryder vi et forlig, for det ved vi godt ikke er fremkommeligt, men ville sige: Lad os nu prøve at undersøge, hvad det er for et behov, der reelt skal tilfredsstilles, og så indlede forhandlinger med forligspartierne, om man dog ikke kunne lave en god løsning.

For jeg frygter – og det er der mange med mig der frygter – at vi kommer i den situation, at Det Kongelige Teater på Kongens Nytorv tømmes. Jeg tror ikke, det vil være en borgerlig regerings virkelige glansfodspor i dansk kulturpolitik, at man har flyttet Det Kongelige Teater fra Det Kongelige Teater.

Louise Frevert (DF):

Jeg er godt klar over, at det er god tone ikke at bryde et forlig. Men det, jeg er foruroliget over, er, at statsministeren krampagtigt vil holde fast i et forlig, som næsten ingen borgere i det her land finder relevant. Jeg synes, det er yderst pinligt, at man ikke har mulighed for at få statsministeren til at forandre synspunkt, netop når det ikke er et relevant synspunkt, der er fornuftsbetonet på nogen som helst måde.

Men jeg vil godt spørge statsministeren, om statsministeren egentlig har mulighed for at kunne forklare mig, hvordan økonomien vil komme til at hænge sammen. For jeg synes, det er meget interessant, at man påstår, at man med nymodens teknik og gear og grej vil være i stand til at drive en helt ny scene med al den teknik og finurlighed, der hører til, inden for den samme driftsbevilling og ikke øge den.

Kl. 13.10

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):
Jeg kan faktisk ikke føje mere til, hvad jeg allerede har svaret, og derfor vil jeg kun sige til fru Louise Frevert, at regeringen overhovedet ikke er i tvivl om, at økonomien hænger fornuftigt sammen.

Jeg kan sige til fru Margrete Auken, at regeringen ikke har til hensigt at tage forliget op til fornyet overvejelse med forligspartierne. Der er indgået et forlig, og det står vi ved.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2746

2) Til statsministeren af:

Louise Frevert (DF):

»Mener statsministeren, at belægningsprocenterne på Det Kongelige Teaters skuespils scener begrundes bygningen af et nyt skuespilhus?«

Louise Frevert (DF):

Det drejer sig om belægningsprocenten på Det Kongelige Teater. Jeg er sikker på, at statsministeren er orienteret om eksistensen af både en værdibelægningsprocent og en belægningsprocent. Det har også været vanskeligt for både Michael Christiansen og for Kulturministeriet at forklare forskellen på disse to beregninger, idet de første tal, som kom frem, var, at belægningsprocenten var på 57 pct., og det vil sige, at det udgør de betalende tilskuere, der kommer på Det Kongelige Teater, altså dem, der betaler for et sæde. Derefter var det lidt vanskeligt at skulle forklare tallene på en anden måde med rabatordninger, og hvad der ellers kunne være, så man pludselig var oppe på 76 pct. i belægningsprocent i sæsonen 2001-02.

Så jeg vil godt spørge statsministeren, om statsministeren mener, at de udredninger af belægningsprocenterne indikerer, at man stadig væk skal bygge et nyt skuespilhus.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil blot sige til fru Louise Frevert, at hensigten med det nye skuespilhus jo ikke er at udvide kapaciteten. Når det nye skuespilhus står færdigt, vil Det Kongelige Teater fraflytte både skuespillets nuværende scene i Stærekassen og skuespillets eksperimentalscener i Turbinehallerne.

Derfor kan man kort sige, at hensigten med skuespilhuset er, sådan som man før var inde på det, at sikre tidssvarende rammer, så teatret kan leve op til fremtidens forpligtelser og udfordringer.

Louise Frevert (DF):

De tal, som er kommet frem med hensyn til belægningsprocenten og forskellene mellem værdibelægningsprocent og belægningsprocent, er åbenbart kommet frem ved, at man påstår, at der er kommet flere tilskuere i Det Kongelige Teater, ved at man har lavet større rabatordninger, og at en af grundene er, at der er et nyt tiltag for unge mennesker, der hedder Klikken. Det vil så være

de her 16.000 mennesker, der er kommet ind via rabatordninger.

Så jeg vil spørge statsministeren, om statsministeren mener, at man skal etablere et nyt skuespilhus på den bekostning. Det vil sige, at man rent faktisk laver nogle billigere ordninger for at få flere ind, så det i princippet ikke er, at der kommer flere tilskuere ind, men at de, der kommer ind, kommer ind for en billigere penge. Er det det, der er meningen med det?

Formanden:

Fru Margrete Auken som medspørger.

Margrete Auken (SF):

Nu fik vi så at vide, at meningen er, at man skal ødelægge gode ting, man har. Turbinehallerne fungerer faktisk godt. Jeg ved godt, at man har bygget det ind i planen, men det er ikke nogen særlig god måde at løse det på, for Turbinehallerne blev jo moderniseret for ganske få år siden og er fremragende til det, de skal kunne, nemlig godt teater.

Stærekassen kan faktisk ikke bruges uden om Gamle Scene. Den er som en slags siamesisk tvilling, hvor hele dens infrastruktur er bygget sammen med Gamle Scene. Kan statsministeren oplyse, hvad man havde forestillet sig, at Stærekassen skulle bruges til? Den er nu renoveret og står som et pragteksemplar på art nouveau i København. Hvad skal den bruges til, hvis den ikke skal være til teater?

Så vil jeg igen spørge statsministeren, som jeg gjorde også sidste gang: Hvad ville statsministeren sige til, at det var en borgerlig regering, der flyttede skuespil fra Det Kongelige Teater, sådan at Kongens Nytorv herefter kom til at stå som en tom torso og et monument over forfejlet politik, fordi man ikke kan sige andet, end at det er skuespillet, der skal have noget nyt, og uden at man endnu har begrundet, hvad det er, skuespillet reelt mangler?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Til fru Louise Frevert kan jeg sige, at jeg ikke har kendskab til, at der skulle være planer om at få flere teatergængere ind for en billigere penge, som fru Louise Frevert udtrykte det.

For så vidt angår spørgsmålene fra fru Margrete Auken, kan jeg sige, at jeg ikke har kendskab til planer for Stærekassens fremtid. Men jeg vil godt understrege, at det på ingen måde er regeringens hensigt, at Det Kongelige Teater på Kongens Nytorv skulle komme til at stå tomt og

forladt tilbage, som fru Margrete Auken påstod, tværtimod.

Kl. 13.15

Men det er regeringens opfattelse, at der er behov for, at vi fremtidssikrer skuespillet i Danmark ved hele tiden at sørge for, at der er tidsvarende rammer, at vi giver skuespillet de bedst tænkelige udfoldelsesmuligheder. Det tror vi at vi gør ved bygningen af et nyt skuespilhus.

Louise Frevert (DF):

Statsministeren er åbenbart temmelig skråsikker i sin forvisning om nødvendigheden af at etablere det her nye skuespilhus og vil som sagt krampagtigt holde fast i det forlig, som er, koste hvad det vil.

Men hvis statsministeren er så skråsikker i sin formodning om nødvendigheden, så kan det jo være, at statsministeren kan løfte sløret for noget, som jeg ikke kan få oplyst, nemlig hvilken repertoireplan der skal være på det nye skuespilhus, for det har ikke været muligt for undertegnede her at få det oplyst fra Kulturministeriets side, ej heller fra Michael Christiansen, som er teaterchef på Det Kongelige Teater.

Jeg synes, at i det øjeblik, man etablerer en nye scene, så må det også være, fordi man har nogle ideer og nogle visioner. Derfor vil jeg godt spørge statsministeren, hvilke visioner statsministeren har, når det absolut skal være nødvendigt, samtidig med at jeg synes, at det er en katastrofe, at man har ombygget Stærekassen for 100 mio. kr., og at man så derefter ikke vil bruge den til noget som helst, men bare vil fraflytte den.

Ganske vist er jeg godt klar over, at det kun er noget med 464 mennesker, der kan være som tilskuere i Stærekassen. Til gengæld ville der så være en chance for, at man kunne køre med fuldt udsolgte huse i stedet for, at man kunne komme til at etablere en skuespilscene, som måske kun ville have halvfulde huse.

Formanden:

Fru Margrete Auken for et sidste spørgsmål.

Margrete Auken (SF):

Jeg synes, det er interessant, at statsministeren siger, at det er for at fremtidssikre skuespillet. Hvis statsministeren går til sine egne rækker, det store erhvervsliv, kunstnere, der er af konservativ observans, hele vejen rundt, så prøv at spørge. Alle er bange for det her skuespilhus, ikke fordi de sådan set er bange for noget stort og nyt og flot, selvfølgelig ikke, men fordi de simpelt

hen er overbevist om, at det vil dræne mulighederne for at have et godt skuespil. Og det er derfor, det også bl.a. vil ødelægge Kongens Nytorv.

Når skuespillerne er så bange for det, så er det, fordi de kan se, at alle pengene kommer til at gå til kubikmeter og chefmausoleer i stedet for at gå til kunst. Og det er præcis den situation, vi står i nu.

Altså det er et nødskrig, som i hvert fald både fru Louise Frevert og jeg formidler, et nødskrig fra kunstnerne: Lad være med at bygge det her og ødelægge os, men sikr os gode vilkår for kunsten! Vi har rammerne. Og vi kan godt gøre det inden for de eksisterende rammer. Vi kan oven i købet inden for Kongens Nytorvs eksisterende rammer bygge den shakespearescene, som på et tidspunkt kom på tale, ved at bruge de to prøvesale til det. Det var en af de muligheder, som Michael Christiansen gjorde, hvad han kunne for at få stoppet, fordi det var så åbenlyst, at man, hvis man lavede det, ikke længere havde brug for noget som helst andet end selvfølgelig at skabe gode vilkår for operaen, hvad vi får nu.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Fru Margrete Aukens seneste bidrag var vist mere et indlæg i debatten, end det var et spørgsmål til mig, så jeg tror ikke, det efterlod noget spørgsmål at besvare.

Til fru Louise Frevert vil jeg sige: Jeg fik spørgsmålet, om jeg havde kendskab til Det Kongelige Teaters repertoireplan i fremtiden. Og ganske vist må jeg som statsminister beskæftige mig med mange ting, men jeg må sige til fru Louise Frevert, at jeg ikke beskæftiger mig med Det Kongelige Teaters repertoireplan. Det gør jeg ikke nu, og det har jeg heller ikke til hensigt at gøre i fremtiden.

Louise Frevert (DF):

Jeg har fuld forståelse for, at statsministeren ikke har tid til at beskæftige sig med alt. Men når nu statsministeren giver sig tid til alligevel at beskæftige sig med skuespilhuset og ser det som et must for statsministeren at bevare det her forlig for at kunne etablere skuespilhuset, så havde jeg forhåbninger om, at statsministeren ville kende det.

Men jeg vil godt stille et sidste spørgsmål her. Jeg vil bare for alle de borgere i Danmark, som synes, at det her med skuespilhuset er fuldstændigt vanvittigt, høre et eneste sagligt argument. Vi har f.eks. heller ikke fået diskuteret trafikforholdene. Der er ikke en eneste, der taler om de

trafikale problemer, det vil give. Der vil være omkring 6.000 ture ekstra ind over Kongens Nytorv og gennem København, end der er på nuværende tidspunkt. Men det er noget, jeg kan berøre på et andet tidspunkt.

Jeg vil gerne høre et eneste relevant argument for at bygge et nyt skuespilhus, når vi allerede har et udmærket skuespilhus som Stærekassen. Jeg vil godt bede statsministeren om at komme med et helt konkret, sagligt, nøgternt argument.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det har jeg gjort flere gange nu, og jeg kan kun gentage, at det er regeringens opfattelse, at bygningen af et nyt skuespilhus vil tilvejebringe mere moderne, mere tidssvarende rammer for skuespillet i Danmark. Og det synes vi er godt for teatrene i Danmark og for skuespillet i Danmark.

Kl. 13.20

Formanden:

Fru Louise Frevert for et sidste spørgsmål.

Louise Frevert (DF):

Så vil jeg godt spørge statsministeren: Hvad er det for nogle nye tiltag, som man ikke har fået etableret på Stærekassen, som man har ombygget for 100 mio. kr.? Hvad er det, der skulle være så nyt og forjættende i dette nye skuespilhus, som statsministeren ser en nødvendighed i at bygge?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan henholde mig til alt, hvad jeg allerede har svaret.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2884

3) Til statsministeren af:

Jan Petersen (S):

»Hvornår er der ifølge statsministeren ikke længere tale om et beskedent udsving i ledigheden?«

Jan Petersen (S):

I Ekstra Bladet den 13. april refereres statsministeren i en artikel, der hedder Frontalt, skrevet af en række faglige ledere, for at skulle have sagt følgende: Statsminister Anders Fogh Rasmussens reaktion er, og jeg citerer fra artiklen, at

20.000 flere ledige er et beskedent udsving. Regeringen vil først gribe ind, hvis stigning i ledigheden bliver dramatisk.

Idet jeg går ud fra, at de pågældende faglige ledere omtaler statsministerens reaktion på den stigende ledighed korrekt, så er spørgsmålet jo helt naturligt: Hvornår er der ikke længere tale om beskedent udsving i ledigheden, og derfor: Hvad er statsministerens beskrivelse af et beskedent udsving, og hvornår stopper det?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg er mig ikke bevidst, at jeg skulle have talt om et beskedent udsving i ledigheden, men jeg kan sige til hr. Jan Petersen, at regeringen følger udviklingen i ledighed og beskæftigelse meget nøje.

Det, der er faktum i sagen, er, at ledigheden er steget med knap 20.000 personer siden februar sidste år. Men der skal man så også se på, at der bag det faktisk ligger en ren statistisk omlægning, som følge af at omfanget af aktivering er reduceret som følge af politiske aftaler.

Hvis man ikke ser på ledigheden alene, men ser på summen af ledige og aktiverede, så er det, man kunne tale om som bruttoledigheden, steget med godt 10.000 personer. Det vil sige, at en del af det, der ser ud som stigende ledighed, faktisk alene skyldes, at nogle mennesker, som før har været statistisk opført som aktiverede, nu statistisk bliver opført som ledige. Så den reelle stigning altså er 10.000.

Men jeg vil gerne understrege, at hver eneste, der bliver arbejdsløs, efter min opfattelse da repræsenterer en uheldig situation, og der kan man ikke tale om, at det er beskedent eller ikke beskedent. Det skal vi undgå. Vi skal sikre den højst mulige beskæftigelse.

Ved en vurdering af, om der er tale om et beskedent udsving i ledigheden, vil jeg minde om, at ledigheden i starten af de to seneste konjunkturtilbageslag steg med 86.000 personer i 1980 og med 88.000 personer i 1988.

Jeg kan så i øvrigt sige, at det er regeringens forventninger, at der kommer mere gang i økonomien hen mod årsskiftet med stigende beskæftigelse og faldende ledighed til følge.

Jan Petersen (S):

Jeg takker for den her statistiske beskrivelse af halvdelen af stigningen i ledigheden. Jeg går ud fra, at statsministeren erindrer, at det tidligere har været drøftet, om man fiflede med ledighedstal osv. Men lad nu det ligge. Det skal ikke

være en statistisk forklaring, der er interessant her.

Men statsministeren finder det altså problematisk, at der er 10.000 flere, der er arbejdsløse. Hvad nu, hvis der bliver 10.000 flere og regeringens forventning ikke holder? Der bliver 10.000 yderligere, 20.000, 30.000.

Det, jeg i og for sig er optaget af, er: Har regeringen en smertetærskel og i givet fald, hvor ligger den sådan cirka? 10.000 er åbenbart ikke nok til at fremprovokere en reaktion.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil gerne gøre det klart for hr. Jan Petersen, at regeringen er meget optaget af det her. Det er regeringens klare mål, at vi skal have en stigning i beskæftigelsen i de kommende år. Vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at forhindre en stigning i ledigheden.

Derfor følger regeringen selvfølgelig situationen meget opmærksomt. Men jeg er ikke i stand til at sætte et præcist tal på det, som hr. Jan Petersen kalder en smertegrænse.

Som jeg sagde før, er enhver, der kommer ud i ledighed, jo i en ulykkelig situation. Men når man skal vurdere, om der er baggrund for et større politisk-økonomisk indgreb, en særlig økonomisk pakke eller noget andet, så er man jo nødt til at veje forskellige ting op mod hinanden.

På den ene side kan vi se i øjeblikket, at der er tendens til en stigning i ledigheden, men på den anden side kan vi også se, at der stadig væk er tale om markant højere lønstigninger på det danske arbejdsmarked end på arbejdsmarkedet i andre lande, og det plejer at afspejle, at der stadig væk er et vist pres på arbejdsmarkedet.

Kl. 13.25

Så der er altså nogle ting, der skal vejes op mod hinanden, før man kan træffe en beslutning om, hvorvidt der er baggrund for særlige økonomiske politiske indgreb. Men regeringen følger selvfølgelig situationen meget nøje.

Jan Petersen (S):

Det er selvfølgelig interessant, at regeringen følger udviklingen ganske nøje, og det er selvfølgelig også interessant, at statsministeren og regeringen forventer en forbedring sidst på året. Vår det ikke også tilfældet sidste år? Sammenholder man oplysningerne om beskæftigelsesudviklingen og dermed også ledighedstallene i Økonomisk Oversigt fra sidste år med finanslovsforslaget, kan man se, at regeringen skønnede forkert.

Vil statsministeren her tilkendegive, at regeringen vil gribe ind, når de her ledighedstal ser ud til at blive ved med at vokse, og ikke alene vil nøjes med at tilkendegive en forventning om, at det ændrer sig sidst på året?

Jens Peter Vernersen (S):

Nu er der jo stor forskel på, hvor meget ledigheden stiger, og man kan jo helt tydeligt se, at det i visse områder jo rent faktisk er meget, meget alvorligt. Hvis man ser på områder som Frederiksborg Amt, så er ledigheden i den periode, som hr. Jan Petersen omtaler, fra februar 2002 til 2003, steget med 29,8 pct.

Derfor vil jeg godt spørge, om statsministeren er enig i det synspunkt, der gang på gang har været fremført fra finansministeren om, at der er ikke grund til at gøre nogen ting på nuværende tidspunkt. Vi har vores finanslov, den kører vi efter, og så må vi se tiden an. Er det virkelig regeringens politik sådan at se tiden an, når man kan se, at man har en stigning på 30 pct. i Frederiksborg Amt, på 20 pct. i København og på Frederiksberg, på 16 pct. i Københavns Amt? Det er altså voldsomme stigninger, vi rent faktisk taler om.

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg lagde meget mærke til statsministerens ordvalg i besvarelsen af det første spørgsmål. Det eneste, statsministeren sagde, var, at regeringen fulgte udviklingen meget nøje. Det er selvfølgelig fint, men det ville da have været overraskende, hvis ikke regeringen gjorde det.

Det, jeg gerne vil spørge om, er lidt mere præcist: Giver det her ikke statsministeren anledning til bekymring, eller man kunne endda gå så vidt som til at spørge, om det ikke ud fra statsministerens synspunkt er problematisk, at ledigheden stiger så relativt meget over et år? Jeg synes, det er umagen værd for statsministeren at beskrive, om det her er alvorligt, problematisk bekymrende, eller det bare er noget, man følger. Det er selvfølgelig fint nok, at man følger det, men det er måske også lidt at negligere problemets omfang.

Det andet, jeg vil, er så at spørge, som hr. Jan Petersen også gjorde, men som jeg kan forstå statsministeren ikke vil svare på: Hvornår er nok nok? Hvis ikke det her er bekymrende, hvornår synes statsministeren så, det begynder at være bekymrende?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil gerne sige til fru Pernille Blach Hansen, at jeg naturligvis altid finder det bekymrende, hvis ledigheden stiger i stedet for at falde. Målet må være stigende beskæftigelse og faldende ledighed. Og derfor er det selvfølgelig altid bekymrende, hvis det går den anden vej.

Alle ved også, at forklaringen på det er, at der er afmatning i den internationale økonomi. Der har været almindelig international forventning om et hurtigere opsving end det, der nu tegner sig, og det er jo forklaringen på, at regeringen også har måttet revidere sine tal. Men den almindelige forventning er stadig, at der skulle blive en bedring i den økonomiske situation hen mod afslutningen af dette år. Det håber vi selvfølgelig bliver resultatet, således at vi igen kan opleve stigninger i beskæftigelsen og fald i ledigheden.

Jens Peter Verner (S):

Nu har man jo tidligere haft situationer, hvor man har haft afmatning i den internationale økonomi, og hvor det faktisk er gået fremad i Danmark. Og hvis man sådan ser på, hvordan det er med vores eksport, så er det jo ikke mange dage siden, der faktisk kom tal frem, der viser, at det går meget, meget godt, at man har en stigning den vej over, så det sådan set er danskernes bekymring generelt for udviklingen, der gør, at færre er i arbejde, at beskæftigelsen falder. Det er sådan set danskernes bekymring indadtil, der er problemet, og det må da give en særlig grund til, at statsministeren ikke bare ser tiden an, men kommer med nogle mere konkrete forslag.

Det er jo ikke sådan, heller ikke i skatteministerens oplæg til ny beskatning, at det giver noget som helst. Der er jo ikke noget som helst håb for de her mennesker. Det synes jeg må være et problem.

Kl. 13.30

Jan Petersen (S):

Jeg kunne forstå på statsministerens besvarelse, at det primært, i hvert fald for de ca. 10.000 personers vedkommende, må være på grund af afmatning i den internationale økonomi, hvorefter de 10.000 andre er statistik. Sådan kan jeg forstå svarene nu, og så er der ikke andre forklaringer på det, der sker.

Derfor er mit supplerende spørgsmål til statsministeren: Har regeringen slet ikke selv noget ansvar for noget af det her? Har regeringen

f.eks. ikke et vist ansvar for, at den offentlige beskæftigelse også falder nu?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Må jeg lige gøre hr. Jan Petersen opmærksom på, at den offentlige beskæftigelse ikke falder. Den offentlige beskæftigelse stiger. I løbet af 2 år er den steget med 9.000, så den offentlige beskæftigelse stiger, den falder ikke, så det er ikke derfra, der kommer bidrag til fald i beskæftigelsen. Det er udviklingen i den private sektor, som igen skyldes aftatning i den internationale økonomi, og det ved hr. Jan Petersen selvfølgelig også udmærket.

Så spørger hr. Jens Peter Verner, om regeringen ikke foretager sig noget konkret.

Jo, jeg kan nævne, at der jo her i efteråret er indgået et bredt forlig om arbejdsmarkedet, der hedder »Flere i arbejde«. Det er skønnet, at det skulle øge beskæftigelsen med omkring 10.000 personer på sigt. Hertil kommer skatteaftalen, som forventes at øge beskæftigelsen med omkring 10.000-12.000 personer, så regeringen gør i høj grad noget.

Men der er en ting, der undrer mig lidt. Nu har flere socialdemokratiske medlemmer fremsat udtalelser, som kunne tolkes i retning af, at vi skulle lempe den økonomiske politik. Som sagt følger vi selvfølgelig udviklingen meget nøje, men jeg synes alligevel, at det her skal sættes i perspektiv.

Hvis vi går tilbage til 1998, da gennemførte den daværende regering en pinsepakke, fordi regeringen syntes, at der var for meget blus på økonomien, og derfor skulle befolkningen dundes oven i hovedet, og pengene skræbes ind til statskassen. Det var pinsepakken.

På det tidspunkt var der en ledighed på 180.000-190.000 personer, i dag er ledigheden 20.000-30.000 lavere. Det vil altså sige, at på et tidspunkt, hvor ledigheden lå på 180.000-190.000, hvor der altså var 20.000-30.000 flere ledige end i dag, fandt den daværende regering, at der var baggrund for at stramme den økonomiske politik ved at smide en pinsepakke i hovedet på folk.

Det er da tankevækkende, at i en situation, hvor der var større ledighed end i dag, ønskede den daværende regering at stramme den økonomiske politik, mens man nu lægger op til, at vi skal lempe den økonomiske politik i en situation, hvor ledigheden er lavere. Vel. Jeg sætter det bare i perspektiv, men jeg vil gerne understrege, at jeg finder det bekymrende, hver gang der er

et menneske, der bliver ledigt, og derfor følger regeringen selvfølgelig situationen meget nøje.

Formanden:

Hr. Jan Petersen for et sidste spørgsmål.

Jan Petersen (S):

Jo, men jeg siger da tak til statsministeren for beskrivelsen af pinsepakken, som jeg er helt klar over at statsministeren ikke støttede, da han var i opposition.

Det pudsige er jo så, at efter pinsepakken faldt arbejdsløsheden yderligere, og beskæftigelsen steg, og det var først efter regerings skiftet her, at vi fik den negative udvikling i ledigheden. Den eftervirkning af pinsepakken forholdt statsministeren Folketinget oplysning om i det indlæg, vi just har hørt.

Mit sidste spørgsmål til denne omgang er, at når nu den offentlige beskæftigelse ifølge statsministeren stiger, kunne jeg så få en forklaring på, at den alene skyldes en stigning i antallet af mennesker, der bliver ansat på fleksjobvilkår eller i støttet beskæftigelse?

Formanden:

Hr. Ole Stavad som medspørger.

Ole Stavad (S):

Jeg vil godt spørge statsministeren, om han mener, at de bemærkninger, han kom med om 1998, er ordentlige og saglige i det, vi opfatter som en alvorlig diskussion, når beskæftigelsesudviklingen, som kun gik fremad fra 1994 og frem til 2002, nu er vendt til faldende beskæftigelse og øget ledighed.

Det, der jo var situationen tilbage i 1998, var vel dels, at den takt, hvormed ledigheden faldt, betød, at man ikke kunne nå at uddanne lige så hurtigt, som der var efterspørgsel, dels at betalingsbalancen var under pres og med tendens til, at man kunne risikere nye underskud på betalingsbalancen.

Er det ikke en ansvarlig regerings forpligtelse at sørge for at føre en modkonjunkturpolitik, som den tidligere regering gjorde? Er det ikke også den her regerings ansvar at prøve at være med til at sikre, at der er balance i dansk økonomi, også når vi ser på beskæftigessiden?

Kl. 13.35

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det sidste kan jeg selvfølgelig kun svare ja til. Det er en regerings forpligtelse, og det ansvar vil

den nuværende regering naturligvis også påtage sig. Hvis vi skønner, at der er behov for justering af den økonomiske politik for at sikre en sådan balance, jamen så vil vi ikke tøve med at gøre det.

Jeg påpeger bare, at der ikke på nuværende tidspunkt er træk i dansk økonomi, som giver anledning til, at vi skulle ændre den økonomiske politik. Og det var i den forbindelse, jeg pegede på – prøv lige at sætte det i perspektiv – at den daværende regering altså valgte at stramme den økonomiske politik i en situation, hvor ledigheden lå 20.000-30.000 højere, end den gør i øjeblikket. Det er bare for at vise, at man jo altid er nødt til at trække forskellige faktorer ind, når man skal bedømme, om der er behov for at foretage økonomisk-politiske indgreb.

Så skal jeg i øvrigt sige til hr. Ole Stavad, at opgaven var jo ulige meget nemmere i en periode, hvor der var international opgangskonjunktur. Jeg skal ikke misunde den tidligere regering, at det var sådan, at den var begunstiget af rygvind fra udlandet, hvor vi så desværre fra starten har mødt økonomisk modvind fra udlandet. Men sådan går det jo op og ned, og det må man forsøge at håndtere så godt som muligt. Regeringens klare sigte er naturligvis, at vi skal sikre stabil beskæftigelse, vi skal sikre en stigende beskæftigelse i de kommende år, og vi skal sikre et fald i ledigheden.

Og så til hr. Jan Petersen: Jeg kan ikke bekræfte, at stigningen i den offentlige beskæftigelse skulle skyldes aktivering og mennesker på fleksjob. Der er i høj grad tale om reelle job, skabt i den offentlige sektor for at varetage en række tunge velfærdsopgaver.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2885

4) Til statsministeren af:

Jan Petersen (S):

»Vil statsministeren oplyse, ved hvilken præcis stigning i ledigheden regeringen vil gribe ind og iværksætte initiativer, der kan få nedbragt ledigheden, og hvilke initiativer regeringen i givet fald påtænker at iværksætte?«

Jan Petersen (S):

Vi har lige hørt, at ved konjunkturtilbageslaget, jeg tror, det var 1988, der blev nævnt i statsministerens svar, var den negative udvikling i ledig-

heden betydelig større end det, vi oplever nu. Og jeg er klar over, at med hensyn til 1988 er det jo en erfaren statsminister, idet statsministeren på det tidspunkt betjente Skatteministeriet.

Jeg kan i og for sig begrunde mit spørgsmål med at sige, at den karriere som skatteminister sluttede i 1992, hvor arbejdsløsheden var på over 300.000. Det har det åbenbart med at bide sig fast, hvis ikke man omhyggeligt tilrettelægger både konjunkturpolitikken og udviklingen i arbejdsløsheden.

Mit spørgsmål er kort og godt begrundet i en frygt for, at regeringen lader stå til, og jeg synes, besvarelsen på det foregående spørgsmål bekræfter, at der ikke er nogen særlige overvejelser.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Ja, det spørgsmål, vi nu diskuterer, er i realiteten det samme, som vi diskuterede før, og svarene bliver derfor også de samme. Jeg vil blot gentage, at regeringen har taget initiativer. Vi har i efteråret indgået en stor arbejdsmarkedspolitisk aftale, der skønnes at give 10.000 flere i beskæftigelse, på sigt. Vi har netop indgået en skatteaftale, der gennem sænkninger af skatten på arbejdsindkomst også bidrager til at øge beskæftigelsen, skønnet er 10.000-12.000 på sigt, så der er taget initiativer.

Men det er klart, at der også i de kommende år vil blive taget initiativer, som sigter på at opfylde den langsigtede målsætning om at skabe flere arbejdspladser i det danske samfund, for det er forudsætningen for, at vi kan finansiere fremtidens velfærdssamfund. Forudsætningen er nemlig, at der kommer flere hænder i sving, så der bliver skabt en større produktion af finansieret velfærd med.

Jan Petersen (S):

Nu fik vi refereret, at der forventes at komme 10.000 flere i arbejde i forbindelse med forliget »Flere i arbejde«, og det forlig er Socialdemokratiet jo en del af. Det håber jeg så at regeringen vil leve fuldstændigt op til.

Indtil nu har det jo været småt med at få flere i arbejde, og vi har set, at regeringen ikke engang har været i stand til at anvende de redskaber, der er stillet til rådighed i »Flere i arbejde«, idet der er et mindre forbrug i forhold til, hvad der var budgetteret med i finanslovsforslaget. Det taler jo om en regering, der ikke engang er i stand til at aktivere tilstrækkelig mange arbejdsløse blandt dem, man skaber flere af. Men ud

over det er der en skattereform, og så varslede statsministeren også nogle initiativer i de kommende år.

Nu lykkedes det ikke under det første spørgsmål at få forklaret, hvornår cirka regeringen synes, at ledigheden har en sådan størrelse, at man er nødt til at gøre noget hurtigere. Kunne statsministeren løfte sløret en lille smule for, om vi skal have en ledighed, der er på 30.000-40.000 flere end nu? Og i givet fald hvad er det så for nogle tanker, statsministeren og hans regeringskolleger gør sig om, hvad man kan gøre for at forhindre en sådan udvikling og få beskæftigelsen til at stige de kommende år? Kunne vi få nogle få eksempler på det?

Kl. 13.40

Formanden:

Hr. Frank Jensen som medspørger.

Frank Jensen (S):

Et af de initiativer, regeringen har taget, virker desværre modsat med hensyn til at øge beskæftigelsen. Det er voldsomme nedskæringer på voksen-, efter- og videreuddannelse, og hvor der også er indført et økonomistyringssystem, hvor der er lavet aktivitetslofter for vores tekniske skoler og vores arbejdsmarkedsuddannelsescentre og i øvrigt indført brugerbetaling for hver eneste deltager.

Det styringssystem har i øvrigt fået undervisningsministeren til i et samråd i Folketingets Uddannelsesudvalg at sige, at vi har fået et planøkonomisk system, der minder om det, man havde i DDR før Murens fald. Jeg vil gerne spørge statsministeren: Er tiden ikke kommet til, at regeringen gør op med det økonomistyringssystem for vores voksen- og efteruddannelse?

Jeg tror nemlig også, at statsministeren er bekendt med, at vi i Danmark har en arbejdsstyrke, som i høj grad består af korttidsuddannede. Over en million af dem, der er i arbejdsstyrken i dag, er det, vi kalder ufaglærte, og de har – netop for at sikre deres tilknytning til arbejdsmarkedet – brug for løbende efter- og videreuddannelse.

Så er tiden ikke kommet til at gøre op med det system, som regeringen har indført, som undervisningsministeren karakteriserer som et planøkonomisk system, som det, man havde i DDR før Murens fald?

Formanden:

Hr. Jens Peter Vernersen som medspørger.

Jens Peter Verner (S):

Nu har statsministeren igen nævnt, at aftalen »Flere i arbejde« skulle bringe os på rette spor, men jeg går ud fra, at statsministeren kan bekræfte og er enig i, at en forudsætning for, at en sådan aftale virker, er, at arbejdsmarkedet efterspørger arbejdskraft. En aftale i sig selv flytter jo ikke noget. Det er jo en forudsætning, at man ude i virksomhederne siger, at der er brug for flere folk, og det er jo præcis det modsatte, man siger i øjeblikket.

Jeg går ud fra, at statsministeren er bekendt med, at man meget konsekvent opser folk i træindustrien. Jeg går ud fra, at statsministeren er bekendt med, at vindmølleindustrien i meget høj grad opser folk. Og jeg går da også ud fra, at statsministeren er bekendt med ATP-tallene, der viser, at den offentlige beskæftigelse i de sidste to kvartaler af 2002 er faldet med 9.000.

Derfor er der al mulig grund til at være på vagt, og man så måske også gerne, at der var nogle initiativer i stedet for, at der ikke sker nogen ting.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Hr. Jan Petersens spørgsmål var jo det samme, som vi diskuterede under det tidligere punkt, så jeg kan ikke føje meget nyt til min besvarelse af de spørgsmål, som hr. Jan Petersen stillede.

Så spørger hr. Frank Jensen, om der ikke er behov for en gennemgribende reform af voksen- og efteruddannelsessystemet. Det vil jeg bestemt ikke udelukke. Jeg har ikke hørt undervisningsministeren karakterisere systemet som et DDR-inspireret planøkonomisk system, men hvis det er undervisningsministerens opfattelse, så er der da al mulig grund til at gennemføre reformer af det, for jeg tror ikke, det vil føre til noget godt at opretholde et sådant system.

Men jeg vil gerne sige til hr. Frank Jensen, at det, regeringen i hvert fald hidtil har gjort på voksen- og efteruddannelsesområdet, sigter på at få en mere, hvad skal vi sige, behovstyret udvikling af voksen- og efteruddannelsen med større hensyn til, hvad der egentlig reelt er brug for på arbejdsmarkedet. Og det er tilrettelagt med særlig henblik på, at netop ufaglærte, som kan have et særligt behov for voksen- og efteruddannelse, kan have en sådan adgang på fornuftige økonomiske vilkår.

Men jeg er bestemt åben over for at overveje fornuftige reformer af voksen- og efteruddannelsessystemet og kan kun sige, at jeg betragter et effektivt voksen- og efteruddannelsessystem

som et meget vigtigt middel til at forebygge stigninger i ledigheden, for hvis mennesker bliver ledige et sted, er det meget vigtigt, at de hurtigt kan omstilles til at kunne blive beskæftiget et andet sted.

Jan Petersen (S):

Ja, statsministeren havde ikke yderligere at tilføje i forhold til sin tidligere besvarelse, og jeg kunne så prøve at spørge igen, om der dog ikke var bare et enkelt lille initiativ, som kunne komme ud i den offentlige debat, eller som kunne bruges i det videre arbejde i regeringen, så vi andre kunne få lidt indsigt i, hvordan regeringen arbejdede, når den følger udviklingen.

Jeg tænker på, at statsministeren for nylig har holdt et såkaldt kardinalmøde med departementscheferne, hvor der ifølge Ritzau også blev læst op af en artikel fra jubilæumstidsskriftet »Forvaltningsdebat« fra januar sidste år, hvor professor i offentlig ret Jens Peter Christensen fra Aarhus Universitet bl.a. skriver, at embedsmanden ikke alene skal spille ministerens melodi, han skal også kunne komponere videre på den, også selv om ministeren måske kun har angivet nogle få falske toner.

Kan statsministeren så ikke løfte sløret for blot nogle enkelte facetter, nogle enkelte noder, nogle enkelte toner, som man anvender, når man nu følger udviklingen så nøje, som jeg forstår man gør.

Formanden:

Hr. Nicolai Wammen som medspørger.

Kl. 13.45

Nicolai Wammen (S):

Statsministeren har jo været temmelig vag i sine svar i dag. Men et af de instrumenter, statsministeren trods alt har nævnt, der skal skabe flere i arbejde, er den skattepakke, som man har lavet sammen med Dansk Folkeparti.

I den forbindelse vil jeg gerne høre statsministerens kommentar til en artikel, der var i Børsen den 9. april under den meget sigende overskrift: »Bredside mod skatteudspil«, hvor man havde spurgt 740 danske topchefer inden for erhvervslivet, hvordan de vurderer mulighederne for at skaffe 10.000 flere i arbejde med regeringens plan. 67,2 pct. af de danske topledere sagde, at det havde de ikke tillid til at regeringen kunne gøre med den skattepakke, der lå.

Vi har altså en regering, der er blevet kritiseret af oppositionen og økonomer og også af dan-

ske topchefer. Vil regeringschefen ikke godt give en forklaring på: Er det regeringen, der har ret, eller er det 740 topchefer, der har hænderne nede i det her i dagligdagen, der ved, hvor skoen trykker?

Formanden:

Hr. Bjarne Laustsen som medspørger.

Bjarne Laustsen (S):

Statsministeren brugte udtrykket, at én ekstra ledig er én for meget. Det tror jeg vi kan blive enige om.

Så kommer spørgsmålet: Hvor længe skal de godt 20.000 mennesker, som er blevet ledige, mens VK-regeringen har eksisteret, vente på, at der bliver gjort en indsats? Der er jo ikke sket noget indtil nu.

Statsministeren siger: Vi overvejer situationen, vi vil gribe ind, osv. Men hvor længe skal vi vente? Hvad er svaret til de ledige? For indtil videre er der bare blevet flere og flere ledige.

Så siger statsministeren, at hvis man bliver ledig i sit job, er det meget, meget vigtigt, at man kommer hurtigt tilbage igen i et andet job. Hvad er det for nogle initiativer, statsministeren tænker på dér? Hvad er det for noget, regeringen har i posen til de folk, der må skifte fra ét job til et andet?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg synes på mange måder, spørgsmålene kører lidt i ring i øjeblikket, så man må have mig undskyldt, hvis svarene derfor også bliver en gentagelse af, hvad vi allerede har været inde på. Jeg kan altså ikke komme det nærmere over for hr. Jan Petersen end det, vi nu i flere omgange har været omkring.

Så spørger hr. Nicolai Wammen, om det ikke er betænkeligt, at 740 – tror jeg, det var – danske topchefer tvivler på, at den skattepakke, som regeringen har lavet en politisk aftale med Dansk Folkeparti om, skulle give den beskæftigelsesvirkning, som er tilsigtet.

Nu tror jeg godt, jeg – uden at gå nogen for nær – kan sige, at ikke blot er de pågældende topchefer, men de er også mere optaget af topskatten, end de er af bundskatten. Og det kan måske være en af forklaringerne på, at de ikke er så begejstrede for profilen i regeringens skatteplan, som jo netop sigter på, at det er de lavest lønnede, og det er LO-arbejdere, der i hovedsagen får gavn af skattelettelserne.

Det vil regeringen altså holde fast i; vi har ingen planer om at lette topskatten. Og regeringen er overbevist om, at det har en positiv virkning på beskæftigelsen at indlede en sådan moderat sænkning af skatten på arbejdsindkomst for ganske almindelige LO-arbejdere.

Og så siger hr. Bjarne Laustsen, at regeringen jo ikke har foretaget sig noget indtil nu. Nu har jeg altså sagt nogle gange, at faktisk har regeringen indgået et stort forlig i efteråret om »Flere i arbejde«, som vi skønner vil give 10.000 flere i beskæftigelse. Vi har som netop omtalt indgået en skatteaftale, som vi skønner vil give 10.000-12.000 flere i beskæftigelse.

Jeg kan da også sige, altså for så at gå over i det mere konkrete omkring den regionale arbejdsmarkedsindsats, at regeringen selvfølgelig er meget opmærksom på dette med, at hvis en egn kommer ud i særlige vanskeligheder, fordi en stor virksomhed må lukke helt eller delvis eller omlægge sin produktion, eller hvad der nu kan blive tale om, at man så kan sætte ind målrettet med midler fra den regionale arbejdsmarkedsindsats i det pågældende område.

Jan Petersen (S):

Nu synes jeg, der kom en nyhed, for nu erklærer statsministeren, at man også kan forestille sig, at en egn kan få hjælp, hvis det er sådan, at der er en større virksomhed, der lukker.

Betyder det, at statsministeren ligefrem vil være med til, at vi så også afsætter centrale midler til at kunne hjælpe de regionale arbejdsmarkedsråd, der bliver udsat for den slags negative arbejdsmarkedspolitiske hændelser, altså en decideret central støtte fra regeringen til de egne, som bliver udsat for særlig høj ledighed på grund af større virksomhedslukninger?

Det er jo som bekendt en af de puljer, regeringen har afskaffet.

Kl. 13.50

Formanden:

Hr. Ole Stavvad som medspørger.

Ole Stavvad (S):

Jeg vil godt spørge statsministeren, om han ikke er enig i, at beskæftigelsesudviklingen er fuldstændig grundlæggende og fundamental, hvis det skal lykkes at få arbejdsstyrken som sådan udvidet, hvilket igen er en grundforudsætning for, at vi har det råderum, der skal til for at sikre vores velfærdssamfund. Er statsministeren ikke enig i, at hvis der er en stadig stigning i ledighe-

den, så bliver det sværere at oprette fleksjob, så bliver det sværere for mennesker med en anden etnisk baggrund at komme ind og få fat på arbejdsmarkedet, så bliver det sværere med en seniorpolitik, både incitamentet for den enkelte, for virksomheden og for de faglige organisationer, og at en stigende ledighed med en stadig faldende beskæftigelse derfor er gift med hensyn til at få det her samfund til at hænge sammen?

Mener statsministeren derfor ikke på den baggrund med den sunde økonomi, vi har, at der er grundlag for at kunne foretage sig mere, end vi gør i øjeblikket?

Formanden:

Hr. Frank Jensen for et sidste spørgsmål.

Frank Jensen (S):

Jeg vil da gerne kvittere for statsministerens tilsagn om, at tiden er kommet til at gøre op med regeringens økonomistyringssystem på voksen-, efter- og videreuddannelsesområdet, altså det, som undervisningsministeren karakteriserer som DDR-tilstande.

Enhver ved jo, at i øjeblikket må de tekniske skoler og vores arbejdsmarkedsuddannelsescentre allerede hen i midten af året meddele, at de ikke kan tage kursister ind – folk, der er i job, eller folk, der er ledige – fordi de har opbrugt deres kvote.

Hvis der så ikke er penge i det regionale arbejdsmarkedspolitiske system til det, er der ikke nogen til at betale for det. Regeringen har jo lavet massive nedskæringer på dette område, samtidig med at man har indført det her vanvittige økonomistyringssystem.

Jeg vil bare spørge statsministeren, for at det her ikke bare får lov at stå, det, at regeringen er enig i, at der bør ske noget: Hvornår vil regeringen tage initiativ til at forhandle det her med Folketingets partier? Hvornår vil regeringen komme med et konkret initiativ til at gøre op med det planøkonomiske system i vores voksefteruddannelsesområde?

Formanden:

Hr. Jens Peter Vernersen for et sidste spørgsmål.

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg bemærkede jo, at statsministeren fæstede lid til, at der kom 10.000 flere i arbejde på grund af skatteforslaget.

Det var meget interessant at høre netop den lavtlønnede kassedame i Hørsholm, som får 6 kr. om dagen i skattelettelse med regeringens forslag, sige: Jamen det kan jeg jo ikke engang få en halv pose peanuts for, og i øvrigt så betyder det, at jeg formentlig skal betale endnu mere for at få passet mit barn.

Altså folk ude på arbejdspladserne ved jo godt, hvordan tingene hænger sammen og tror ikke på de der floskler, der kommer, også fra ministre, om, at flere kommer i arbejde, bare vi ændrer på det område. Jeg synes, det var et meget godt eksempel.

Så må jeg også lige spørge: Når statsministeren siger, at voksen- og efteruddannelsen er et meget vigtigt middel, jamen så er det jo altså besynderligt, at man indretter det sådan, at færre faktisk kan gøre brug af det, når man laver disse opstramminger. Det må da trods alt også på en eller anden måde påvirke statsministeren, når statsministeren siger, at det skulle være et middel, for det er faktisk ikke et middel.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Hr. Jan Petersen forsøgte at fremstille det, som om det var en stor nyhed, at jeg talte om at gøre en særlig indsats i lokalområder, hvor mange medarbejdere på én gang bliver udsat for risiko for tab af job.

Det er nu faktisk noget, regeringen længe har arbejdet med, nemlig dette at kunne hjælpe mennesker over i en ny beskæftigelse i sådan en situation, allerede inden de rent faktisk har forladt den arbejdsplads, der helt eller delvis må lukke ned.

Så skal jeg sige til hr. Frank Jensen, at nu er det jo hr. Frank Jensen, som ligesom driver en sag frem. Jeg har sådan set ikke lagt op til, at vi vil gøre op med det, hr. Frank Jensen kalder regeringens økonomiske styringssystem. Men hr. Frank Jensen citerer undervisningsministeren for at have kaldt elementer i det inspireret af planøkonomi i det gamle DDR, og så forsøger jeg bare at kvittere positivt ved at sige, at skulle der virkelig være sådanne elementer, så mener jeg da, det drejer sig om hurtigst muligt at gøre op med dem. Det vil jeg da ikke på nogen som helst måde stille mig afvisende over for.

Jeg synes da, hr. Frank Jensen skulle tale med undervisningsministeren om, om der virkelig skulle være sådanne elementer, for så gælder det om at gennemføre reformer. Jeg har ikke kendskab til dem, vil jeg gerne sige. Jeg baserer mig alene på hr. Frank Jensens udsagn og stiller mig

absolut velvilligt over for reformer, der kan gøre systemerne mere fleksible, forudsat at man stadig kan have en fornuftig økonomisk styring; det skal man jo hele tiden tænke på.

Kl. 13.55

Lad mig så endelig sige til hr. Ole Stavad, at jeg deler fuldstændig den opfattelse, at det har utrolig mange afledede negative virkninger, hvis det kniber med beskæftigelsesudviklingen; det har det. Det er jo også en klar forudsætning for de mål, som den tidligere regering og den nuværende regering er enige om i den såkaldte 2010-plan, at der er en fortsat stigning i beskæftigelsen. Det er selvfølgelig også grunden til, at der er al mulig anledning til at følge situationen nøje og tage det alvorligt, og det gør regeringen også.

Formanden:

Hr. Jan Petersen for et sidste spørgsmål.

Jan Petersen (S):

Jeg ved ikke, om jeg ønsker at fremstille det som en stor nyhed, men jeg håbede, der var en nyhed. Det var nærmest det, jeg prøvede at få frem, idet det faktisk lød, som om statsministeren havde lidt mere i posen end det, vi hidtil har kendt.

Altså jeg forstår, at statsministeren refererer til et eller andet aktstykke, jeg vistnok også selv har stemt for, der betyder, at man kan give mennesker i en afskedigelsessituation adgang til efteruddannelse og omskoling, inden de er afskediget. Jeg håbede måske lidt på, at der var et højere ambitionsniveau, for det har sådan set kunnet lade sig gøre altid, i hvert fald siden den tidligere regering gennemførte varslingspuljen.

Det ville være en nyhed, hvis statsministeren nu varsler, at det også skal kunne lade sig gøre, at folk, der er afskediget og fratrukket, kunne blive omfattet af en sådan indsats. Det ville være en nyhed, der var interessant.

Formanden:

Hr. Nicolai Wammen for et sidste spørgsmål.

Nicolai Wammen (S):

Statsministeren mente tidligere, at de mange topchefer, der havde vendt tommelfingeren nedad over for regeringens skatteplan, måske havde misforstået lidt, hvad den gik ud på, fordi de nok var mest optaget af topskatten.

Det, de her topchefer har udtalt sig om, er også, hvorvidt folk med små og mellemstore ind-

komster får mere lyst til at komme i arbejde, hvilket vel må siges at være en forudsætning for, at man kan skaffe 10.000 flere arbejdspladser i det skatteudspil, regeringen er kommet med.

Sådan er situationen altså, og statsministeren må da forholde sig til, at to tredjedele af danske erhvervschefer, topchefer, siger, at det, regeringen har lagt op til, ikke holder vand. Det vil ikke give 10.000 arbejdspladser, og dermed skrider, hvilket også hr. Ole Stavad og andre har været inde på, hele fundamentet for den økonomiske politik, regeringen har lagt.

Det er da et problem, som statsministeren må forholde sig til, og som jeg synes han skylder et ordentligt svar på.

Formanden:

Hr. Bjarne Laustsen for et sidste spørgsmål.

Bjarne Laustsen (S):

Jeg så, at statsministeren var i Nordjylland ugen før påske, men der var ikke tid til at besøge de arbejdsløse og nogle af de arbejdsløse a-kasser. For der er a-kasser, der ville være gode at besøge deroppe; der er over 20 pct. ledige.

Derfor er spørgsmålet jo, når statsministeren siger, at man har taget initiativer: Hvilke initiativer har man taget over for virksomhedslukninger på Djursland, Grenaaområdet er hårdt ramt, Nordjylland kunne også nævnes? Jeg kan endda nævne en enkelt virksomhed, Ørskov, som har måttet lukke meget, meget kraftigt ned. Ingen af de mennesker her har fået hjælp af det såkaldte aktstykke, som også hr. Jan Petersen var inde på.

Vi ser hver dag i avisen, at så vil man få 10.000 flere i arbejde på baggrund af reformen »Flere i arbejde«; nu kan man lige pludselig få flere i arbejde ved at formindske sygefraværet, men der kommer ingen initiativer. Der er intet som helst, det er bare en tom skal. Derfor er der jo ikke noget tilbage af den regionale indsats, og vi mangler altså helt klart svar på, hvad det er, regeringen har gjort for at hjælpe de mange tusinde, som er blevet afskediget inden for det sidste års tid.

Formanden:

Vi tager den sidste spørger med til det her spørgsmål, hr. Ole Stavad.

Ole Stavad (S):

Jamen jeg er glad for, at statsministeren og jeg, som jeg hører statsministerens reaktion, ser ens på betydningen af en god beskæftigelsesudvik-

ling. Det er jo sådan set et godt udgangspunkt for den videre diskussion.

Nu har vi mest talt om ledighed i dag. Statsministeren startede med at sige, at ganske vist var det godt 20.000, men han anerkendte ikke, at det var rigtig ledighed. Men hvis vi nu prøver at se på beskæftigelsen – jeg vil tro, at statsministeren også er forsynet med tallene for beskæftigelsesudviklingen – så er det katastrofale jo, at beskæftigelsesudviklingen betyder, at der er tabt væsentlig flere arbejdspladser, end ledigheden er steget. Det vil sige, at det antal mennesker, der samlet set er på arbejdsmarkedet, er faldende i øjeblikket.

Det er jo dér, vi har fat i hele kernen i det her problem, at derfor får man ikke de folk ind i fleksjob, derfor får vi ikke tilstrækkelig tilgang fra anden etnisk baggrund, derfor får vi ikke en seniorpolitik, der virker. Og derfor er spørgsmålet: Er der ikke på trods af de der meget runde bemærkninger om, hvad der er gjort, behov for, at vi sætter os ned, gerne sammen, og finder ud af en ekstra indsats?

Kl. 14.00

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Til hr. Jan Petersen og hr. Bjarne Laustsen må jeg bare sige: Jeg kan simpelt hen ikke føje mere til, hvad jeg nu i flere omgange har svaret.

Til hr. Nicolai Wammen vil jeg kun fastslå, at der overhovedet ikke er tale om, at grundlaget for regeringens økonomiske politik skrider. Hvis vi kigger på den økonomiske politik i det langsigtsperspektiv, som vi ofte gør, nemlig frem til 2010, er det jo klart, at der kan komme sving op og ned undervejs. Det afgørende er, at man når det langsigtede mål.

Det fører mig så frem til hr. Ole Stavad, hvor jeg kun kan gentage, at naturligvis er det en væsentlig forudsætning for den langsigtede balance i dansk økonomi, at der sker en fortsat stigning i beskæftigelsen, og det er også det, der er det centrale mål for regeringens økonomiske politik.

Nu efterlyser hr. Ole Stavad så i meget runde vendinger, at man skulle gøre noget mere, men det er jo meget uklart, hvad det egentlig er, hr. Ole Stavad vil. Vil hr. Ole Stavad gennemføre en kraftig lempelse af den økonomiske politik, eller hvad er det, hr. Ole Stavad vil? Det er meget uklart.

Regeringen følger som sagt situationen meget nøje. Regeringen fremlægger opdaterede tal for den økonomiske udvikling, herunder skønnene

for ledighed og beskæftigelse. I maj måned vil vi komme med de nye tal, og jeg kan altså sige, at på nuværende tidspunkt er der ikke noget i tallene, der giver anledning til at ændre den økonomiske politik.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

For at det her ikke skal udvikle sig til en mini-forespørgsel, vil jeg fremover sætte en begrænsning på tre medspørgere.

Spm. nr. S 2886

5) Til statsministeren af:

Jan Petersen (S):

»Vil regeringen tage initiativer til at bremse den voldsomme vækst i arbejdsløsheden inden for bygge- og anlægssektoren?«

Jan Petersen (S):

Jeg ved ikke, om statsministeren har fanget en af dagens nyheder, men den er i hvert fald ifølge Ritzau, at vi nu har den laveste byggebeskæftigelse siden 1996. Det turde jo være tilstrækkelig begrundelse for så at afprøve, om regeringen på bygge- og anlægsområdet, hvor der er tale om en meget synlig stigning i ledigheden, har initiativer og kan gøre noget for, at vi får bremset dette spild af gode danske håndværkere, der kan bruges til så mange fornuftige ting.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Som alle ved, er bygge- og anlægssektoren meget følsom over for konjunkturudviklingen. Den seneste stigning i ledigheden inden for den sektor skal man også se i lyset af den lavere aktivitet, som bl.a. kan skyldes usikkerheden omkring situationen i Irak.

Jeg kan så i øvrigt sige, at regeringens bygge- og boligpolitiske tiltag vil være med til at skabe øget aktivitet i den kommende tid. Samlet set ventes disse initiativer at øge antallet af boliger med op mod 20.000 i perioden 2003 til 2007. Det merbyggeri vil selvfølgelig også bidrage til at hjælpe på beskæftigelsen i bygge- og anlægssektoren.

Jan Petersen (S):

Og det var så det hele?

Er statsministeren ikke opmærksom på, at man kunne anvende de offentlige investeringer

til at modvirke den stigning, der er i bygge- og anlægssektoren? Jeg har f.eks. bemærket, at de statslige anlægsinvesteringer falder. Det er heller ikke ukendt, at der kan være god beskæftigelse i boliger, som statsministeren netop omtalte, og det kunne man jo hæve ambitionsniveauet en smule med. Vi har byer i Danmark, hvor der bor mange unge, og hvor der med fordel kunne bygges flere boliger, der også ville have en gunstig virkning på boligpriserne i de samme områder. Så har statsministeren ikke noget at føje til?

Formanden:

Hr. Frank Jensen som medspørger.

Frank Jensen (S):

Hr. Jan Petersen har allerede beskrevet, at situationen er den, at vi har den laveste beskæftigelse i byggeriet siden 1996. Alene fra første kvartal sidste år til første kvartal i år er beskæftigelsen faldet med 4.400 inden for byggeriet i Danmark. Det er ganske alvorligt mange steder i Danmark. Nu har hr. Jan Petersen også spurgt til det med fremrykning af offentlige investeringer.

Et område, jeg kunne anbefale statsministeren at kaste sig over, er hele handicapområdet. Jeg tror, statsministeren er bevidst om, at her har vi et kæmpeproblem i Danmark i forhold til, at vi har mange handicappede, også yngre handicappede, der sidder på plejehjem, og de har brug for handicapboliger.

Kl. 14.05

Var det ikke en idé, at staten sammen med amter og kommuner simpelt hen fremrykkede investeringer i opførelsen af ordentlige handicapboliger til den store gruppe i en periode, hvor beskæftigelsen falder så kraftigt inden for byggeriet? Vi mangler 8.700 handicapboliger. Vi ved, at de 7.000 handicapboliger, vi har, er utidsvarende. Der er ikke eget bad, der er ikke ordentlige toiletfaciliteter til de handicappede.

Var det ikke et område, hvor man fra regeringens side kunne vise handlekraft i en tid med så stor ledighed inden for byggeriet?

Formanden:

Hr. Bjarne Laustsen som medspørger.

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil gerne spørge statsministeren om, hvem regeringen har mest sympati for. Det er ikke sikkert, at det er statsministeren bekendt, men så kan jeg oplyse, at Beskæftigelsesministeriet har sat en lille pulje af til at gøre noget for akademi-

kere, der er blevet ledige. Det er den eneste gruppe, som regeringen har meldt ud om i forhold til den stigende ledighed. Når det drejer sig om byggehåndværkere og den slags, er der ingen initiativer overhovedet.

Derfor vil jeg gerne spørge – vi ved jo også, at byggeriet er ramt af sæsonudsving, vinterbyggeri og den slags ting – om regeringen har nogen planer for at lave en udligning, sådan at man kan få noget mere byggeri i gang om vinteren. Det ved vi der er behov for, for ledigheden har det med at stige om vinteren.

Så siger statsministeren, at vi har initiativer på vej, og at der kommer nye tal til maj. Jamen ledighedstallene kommer jo, uanset hvad statsministeren gør. Der er behov for nogle initiativer. Ja, tallene faktisk skrider på, at der bliver taget initiativer, og det er dem, vi venter på at statsministeren melder ud om.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Også de spørgsmål, vi behandler her, er i virkeligheden en gentagelse af, hvad vi nu har diskuteret i tre omgange. Så der er ikke så forfærdelig meget nyt at føje til.

Jeg vil bare sige til hr. Jan Petersen, at det altså ikke er korrekt, at regeringen lægger op til et fald i de statslige investeringer. Regeringen har som bekendt for ganske nylig offentliggjort en langsigtet offentlig investeringsplan, som peger i den modsatte retning.

Så spørger hr. Frank Jensen, om ikke man kan forestille sig, at man i en situation, hvor det kniber med beskæftigelsen i bygge- og anlægsbranchen, kunne fremrykke investeringer. Nu nævner hr. Frank Jensen handicapområdet. Regeringen har den allerstørste sympati for at øge indsatsen på handicapområdet, men om der er økonomisk baggrund for så at fremrykke investeringer i massivt omfang, afhænger jo netop fuldstændigt af, hvad den samlede økonomiske ramme er.

Her er det som sagt sådan, at regeringen fremlægger opdaterede tal for samfundsøkonomien, herunder beskæftigelsesudviklingen, i maj, og indtil de foreligger, ser regeringen i hvert fald ikke nogen anledning til at ændre i den økonomiske politik, herunder heller ikke i investeringsprofilerne.

Jan Petersen (S):

Det er nok rigtigt, som statsministeren sagde under besvarelsen af det foregående spørgsmål, at der er en vis tendens til, at vi går i ring. Derfor

skal jeg da også for min del slutte nu med at konstatere, at regeringen ikke rigtig har noget at komme med her. Vi har trods alt nævnt et par eksempler på, hvad der kunne øge beskæftigelsen: »Flere i arbejde« og skattereform. Men derudover er der ikke rigtig noget. Vi venter og ser på udviklingen. Og stigningen i ledigheden skyldes åbenbart kun statistiske udsving og konjunkturer.

Så her på falderebet bare lige et sidste forsøg: Kunne statsministeren ikke bare give et beskedent bidrag til, at boligbyggeriet blev øget lidt, og at de offentlige investeringer fik en lille fremrykning? Det kunne da imødegå i hvert fald dele af den stigende ledighed i byggesektoren. Men selv det er måske for meget.

Formanden:

Fru Pia Gjellerup som medspørger.

Pia Gjellerup (S):

Mens statsministeren overvejer – og det håber jeg egentlig meget – om han ikke kunne komme med en positiv besvarelse af det spørgsmål, der er stillet her, vil jeg gerne give noget yderligere inspiration.

Statsministeren sagde i sin besvarelse under et af de tidligere spørgsmål, at regeringen regner med, at den meget negative udvikling i ledigheden og også den tilsvarende negative udvikling i beskæftigelsen ville rette sig, når vi nåede sidst på året.

Er det ikke lige netop i en sådan situation, at man kan sætte ind med en rettidig justering og man kan fremrykke nogle investeringer, som har et sigte, og som jo altså kunne løbe ud, når vi kommer et års tid frem, sådan at man har resourcerne til at sætte ind ved den positive beskæftigelsesudvikling, som regeringen venter?

Kl. 14.10

Er det ikke lige netop i sådan en periode, man skal sørge for at handle? For hvis regeringen så får ret i sine positive forventninger, er der jo luft, når vi når dertil. Hvis regeringen ikke får ret i sine positive forventninger, er der lagt et godt grundlag for en videre færd.

Jeg håber meget, at statsministeren kommer med et positivt svar på det, der lige er blevet spurgt om.

Formanden:

Hr. Bjarne Laustsen for et sidste spørgsmål.

Bjarne Laustsen (S):

Jeg troede kun, at det var udenrigsministeren, statsministeren ikke ville tale med, men jeg måtte opleve ikke at få svar på mit sidste spørgsmål. Det plejer statsministeren ikke at glemme, og derfor bliver jeg selvfølgelig nødt til at spørge en gang til.

Jeg kunne oplyse statsministeren om, at regeringen faktisk har sat penge af til at få akademikerne hurtigere tilbage til arbejdet igen. Derfor spurgte jeg, hvorfor der ikke sker det samme med hensyn til byggehåndværkerne. Har man ikke sympati for de mange tusinde, der er blevet ledige her?

Så spurgte jeg, om regeringen ville overveje at lave en udligningsordning, der sikrede, at vi fik mere byggeri om vinteren, fordi ledigheden er markant højere inden for byggefagene her, end den er om sommeren.

Og så spurgte jeg igen til ledighedstallene. Hvor lang tid bør vi vente på dem? Tallene kommer jo, uanset hvad statsministeren foretager sig. Det, der mangler, er initiativer, og det skriger på initiativer, at vi får gjort noget på de her områder.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil gerne sige både til hr. Jan Petersen og fru Pia Gjellerup, at det da ikke er sådan, at regeringen på forhånd afviser at kunne gå ind i overvejelser om det at skubbe investeringer i givne situationer.

Fru Pia Gjellerup efterlyste et positivt svar, men jeg kan i hvert fald sige, at det ikke er et afvisende svar. Når jeg så svarer på den måde, er det, fordi regeringen altså præsenterer opdaterede tal for udviklingen i dansk økonomi i maj måned, og på nuværende tidspunkt ser vi ikke nogen anledning til at ændre den økonomiske politik.

Vi følger selvfølgelig situationen meget nøje, og fru Pia Gjellerup har da principielt ret i, at der er situationer, hvor man må bedømme den økonomiske udvikling som så afmattet, at det kunne være relevant også at fremrykke offentlige investeringer. Men det er altså ikke noget, som regeringen her og i dag har nogen overvejelser om. Det er altså ikke sådan, at jeg afviser det fuldstændig som noget, der kunne komme på tale, men det afhænger igen meget af, hvor dybtgående og hvor langvarig den økonomiske afmatning skønnes at være.

Det var ikke af ond vilje, at jeg ikke svarede på hr. Bjarne Laustsens spørgsmål i første om-

gang, men alene på grund af tidnød. Derfor vil jeg gerne sige til hr. Bjarne Laustsen, at regeringen i allerhøjeste grad har sympati for byggehåndværkere som for alle andre. Som jeg nu har sagt flere gange, er enhver, der bliver skubbet ud i ledighed, jo udtryk for en ulykkelig situation, og alle foranstaltninger, der kan hjælpe på at få øget beskæftigelsen og få nedbragt ledigheden, må man da selvfølgelig positivt overveje.

Men hvis hr. Bjarne Laustsen mere detaljeret vil diskutere foranstaltninger vedrørende vinterbyggeri, vil jeg altså anbefale hr. Bjarne Laustsen at diskutere det med økonomi- og erhvervsministeren, under hvem det sorterer.

Formanden:

Fru Pia Gjellerup for et sidste spørgsmål.

Pia Gjellerup (S):

Vi er i en situation, hvor beskæftigelsen går ned ad i modsætning til det, der har været forudsætningen for den udvikling, som skulle sikre velfærdssamfundet på længere sigt. Det er en situation, der er vendt under denne her regering.

Vi er i en situation, hvor ledigheden stiger, flere og flere bliver arbejdsløse. Der er lidt statistiske forklaringer – ja, men det er mange tusinde mennesker, der bliver arbejdsløse.

Det har statsministeren givet en række svar på i dag; man følger meget nøje fra regeringens side, man er meget optaget af det her, har den allerstørste sympati, vil ikke være afvisende. Men der bliver afvist ekstra uddannelsesindsats; der bliver afvist isbryderordning; der bliver afvist låneadgang til byggeriet. Der er altså ikke nogen initiativer.

Vi har set, hvad regeringen i øvrigt har foretaget sig: ny brugerbetaling på uddannelse, mindre uddannelsesaktivitet særligt rettet mod de ledige, flere arbejdsløse, færre beskæftigede, ingen handling.

Synes statsministeren ikke, det er en dårlig hilsen til de arbejdsløse mennesker, som faktisk gerne vil bidrage til velfærdsudviklingen i Danmark?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg er på ingen måde enig med fru Pia Gjellerup i, at de nævnte ændringer har bidraget negativt til beskæftigelsen eller ledigheden her i landet – ikke på nogen som helst måde.

Kl. 14.15

Når fru Pia Gjellerup siger, at udviklingen er vendt under denne regering, er det jo rigtigt i

den forstand, at det er efter regeringsskiftet, at der er kommet en international økonomisk afmatning. Men det jo ikke, fordi denne regering har ført en økonomisk politik, der har ført til lavere beskæftigelse eller stigende ledighed, tværtimod. Hvis vi tager den generelle finanspolitik, har de to finanslove, som indtil nu er gennemført under denne regering, haft en svagt stimulerende virkning på økonomien. Det er en kendsgerning, og det ved fru Pia Gjellerup også.

Når det gælder de andre mere konkrete foranstaltninger, der er foretaget, har de alle sammen haft et positivt bidrag til beskæftigelsen. Både arbejdsmarkedsaftalen »Flere i arbejde«, som Socialdemokratiet selv er med i, aftalen om skat, som er indgået med Dansk Folkeparti, og en række andre initiativer har sigte på at øge beskæftigelsen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2882

6) Til statsministeren af:

Frank Jensen (S):

»Vil statsministeren redegøre for, hvilke skridt regeringen vil tage for at mindske skadevirkningerne af tv-dokumentaren »Fogh bag facaden« på Danmarks forhold til Tyskland og Tyrkiet?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til Ritzau-telegram fra 15. april 2003, »Foghs pressechef afviser kritik af tv-udsendelse«.

Frank Jensen (S):

I slutningen af sidste år høstede Danmark og statsministeren stor anerkendelse for varetagelsen af det danske EU-formandskab. Derfor er det jo også dobbelt ærgerligt, at statsministeren har bragt både sig selv og Danmark i denne alvorlige fadæse i forhold til brud på almindelig fortrolighed og brud på almindelige diplomatiske spilleregler med statsministerens redigering af tv-filmen »Fogh bag facaden«.

Derfor spørgsmålet: Hvilke initiativer har statsministeren og regeringen taget for at forbedre Danmarks forhold til Tyskland, Tyrkiet og andre, der kunne føle sig trådt på i forbindelse med statsministerens redigering af filmen? Her, hvor det drejer sig om Danmarks interesser i for-

hold til vores allerstørste nabo og vores største samhandelspartner, nemlig Tyskland, vil jeg gerne bede statsministeren om at redegøre for, hvilke skridt statsministeren har taget for at forbedre forholdet.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Der er ikke taget nogen skridt, og der bliver ikke taget nogen skridt, for der er ikke nogen skadevirkninger i forholdet hverken til Tyskland, Tyrkiet eller andre lande.

Frank Jensen (S):

Det er jo en voldsom arrogance, vi oplever fra statsministerens side i denne alvorlige sag.

Jeg erindrer en tidligere justitsminister, der sagde: Hellere tabe ansigt end miste hovedet. Nu ved jeg godt, at statsministeren måske ikke løber nogen risiko for at miste hovedet, for livlinen over til fru Pia Kjærsgaard og Dansk Folkeparti er etableret også i denne sag. Men kunne statsministeren ikke bare reflektere over de mange, mange henvendelser, der er kommet bl.a. fra pressen, fra tysk side, fra den tyske udenrigsminister via sin ministersekretær til det danske Udenrigsministerium, fra den tyrkiske repræsentant for den tyrkiske stat her i landet, der har opsøgt den danske udenrigsminister og har haft møde med det danske Udenrigsministeriums direktør?

Er der overhovedet ikke noget, der kan påvirke den arrogance, som udstråler af den nuværende statsminister i denne alvorlige sag, hvor alle venter, at statsministeren må ud og give en uforbeholden undskyldning for sin optræden?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg har lige været til møde i Athen og mødt alle mine kolleger. Der var ingen problemer. Der var faktisk kun to, som tog sagen op. Begge havde set filmen, den svenske statsminister og den polske. Begge steder har filmen været vist, og begge havde rosede bemærkninger om filmen.

Frank Jensen (S):

Jeg står med bare nogle enkelte udklip fra den danske presse. Man kunne få det samme fra den tyrkiske presse. Jeg synes overhovedet ikke, statsministeren svarer på, at der er kommet en officiel henvendelse fra den tyrkiske stat til den danske stat om de krænkelser, som de har følt i forhold til de brud på almindelige diplomatiske

spilleregler og fortrolighed, som statsministeren udviste ved sin redigering af filmen »Fogh bag facaden«.

Der er også danskere, der har udtalt sig om sagen. En meget anerkendt dansk diplomat, embedsmand med 42 års ansættelse i Statsministeriet, Henning Gottlieb, udtaler: Det her er en katastrofe, som statsministeren har gjort sig skyld i. Det er i øvrigt en person, som har tjent under tidligere statsministre Jens Otto Krag, Hilmar Baunsgaard, Poul Hartling, Anker Jørgensen og senest Poul Schlüter, og han har aldrig oplevet noget lignende. Gør det overhovedet ikke indtryk på den danske statsminister, hvad det er, der kommer fra udlandet, men også fra topembedsmænd, der tidligere har været ansat i den danske centraladministration?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu må man sige, at der sjældent har været en tv-udsendelse, der har været så omtalt og diskuteret, før den har været vist. Det er rigtigt, at der er mange, der har pustet sig op i denne forbindelse, og jeg tror måske, at den største ærgrelse ved, at filmen nu er vist på dansk tv, har været den efterfølgende skuffelse, der breder sig over, hvor harmløst den egentlig virkede, fordi man måske godt kunne have haft lidt mere ramsjang og lidt flere giftigheder i sådan en udsendelse, end der egentlig var.

Kl. 14.20

Når jeg alligevel her i dag bliver nødt til at udtrykke sådan nærmest en uforbeholden begejstring – det er jo sjældent, man får lyst til det her i Folketingssalen – er det jo, fordi dér, hvor filmen i virkeligheden har et budskab, lige præcis er i spørgsmålet om Tyrkiet.

Her synes jeg, det er meget rammende, at en af sætningerne er, at der måske er ledere i Europa, der har taget bestik af befolkningernes ønske i forhold til Tyrkiet. Dermed behøver medlemskabet for Tyrkiets vedkommende måske ikke at gå så stærkt. Det gør nok egentlig ikke så meget, at processen omkring tyrkisk medlemskab af EU bliver lidt længere end det, man umiddelbart havde forestillet sig. Så på det plan giver filmen faktisk nogle gode briefinger om, hvad der egentlig er foregået bag kulisserne, som er nyttige at få frem.

Formanden:

Og der blev ikke tid til spørgsmålet.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Jeg kan bare sige til hr. Frank Jensen, at der ingen problemer er i forhold til andre lande, men man kunne få det indtryk, når man hører hr. Frank Jensen og andre, at oppositionen nærmest ønsker, at der skulle være sådan nogle problemer, men det er der altså ikke, og derfor foretager regeringen sig ikke noget i den sag.

Frank Jensen (S):

Jeg synes, det er alvorligt, at statsministeren ikke vil svare på, hvilke skridt regeringen har taget, for vi ved jo, at der har været taget skridt, men det vil statsministeren åbenbart ikke oplyse over for Folketinget.

Vi ved fra pressen, at der har været holdt møde med den tyrkiske stats repræsentant her i landet i Udenrigsministeriet med Udenrigsministeriets direktør. Vi ved, at den danske udenrigsminister har måttet holde møde med den tyske udenrigsminister, Joschka Fischer, for at glatte ud.

Hvorfor fortæller statsministeren ikke det over for Folketinget? Det er da statsministerens pligt over for Folketinget at redegøre for, hvad der er taget af skridt fra regeringens side. Hvorfor er det noget, der kun kan oplyses over for pressen og ikke i Folketingssalen? Jeg synes, statsministeren skulle leve op til sit ansvar som statsminister og redegøre for de spørgsmål, der bliver stillet her i Folketinget. Ellers er det yderligere et udtryk for den arrogance, statsministeren udviser i denne sag.

Formanden:

Hr. Kristian Thulesen Dahl for et sidste spørgsmål.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er fuldstændig rigtigt. Lampen lyste meget markant her, så jeg turde ikke fortsætte. Ellers var jeg nået frem til det, der var mit ærinde, nemlig at stille et spørgsmål til statsministeren, som lige præcis går på, om statsministeren vil holde fast i, at det udtryk for åbenhed omkring det politiske miljø, og hvad der sker af politiske beslutninger, faktisk er noget, der er godt og gavnligt for demokratiet, og ikke noget, der er negativt, og at det nok er noget, vi må acceptere er en ny måde at betragte politik på, at man også på den måde får et lille indblik, det beskedne indblik, som udsendelsen jo i virkeligheden var, i, hvad der sker bag de store beslutninger, der

træffes, men som jo er beslutninger, der vedrører os alle sammen.

Derfor tror jeg faktisk, at der er mange, der en gang imellem synes, at det er nyttigt, at vi lige får det lille bitte beskedne indblik, som sådan en udsendelse som den, der blev vist i går, var udtryk for, og at vi derfor holder fast i, at det ikke er noget, der er så skidt, men det nu nok er noget, der egentlig er meget godt.

Formanden:

Hr. Keld Albrechtsen som medspørger.

Keld Albrechtsen (EL):

Når hr. Thulesen Dahl nu begynder at tale om åbenhed, synes jeg sådan set, det er ret stærkt.

Jeg vil godt spørge statsministeren, om det afgørende indtryk, der hæfter sig, når man ser den udsendelse, er den enorme lukkethed, der præger beslutningerne i EU. Der var en vældig åbenhed omkring alle statsministerens fremtøninger og statsministerens spindoktor osv. Det var der selvfølgelig en kæmpe showmæssig åbenhed omkring, men samtidig viser hele affæren jo, at der er en kolossal lukkethed i EU-systemet.

Vi burde måske nok kunne drage en lære af det og få en diskussion om, hvad man kunne gøre ved den lukkethed, som filmen jo også viser. Jeg vil godt spørge statsministeren, om det ikke var et emne, der var værd at tage op i forlængelse af den her sag.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det er vældigt, som hr. Frank Jensen kan svinge sig op i denne meget lille sag, men hr. Frank Jensen skyder jo sig selv i foden, når han først har stået her og påstået, at vi er blevet overvældet af alle de mange henvendelser fra udlandet, og derefter selv præsenterer den oplysning, som alle kender, og som jeg derfor ikke fandt nogen som helst anledning til at bruge Folketingets tid på, men som jeg gerne gentager. Der har været to henvendelser: fra en ministersekretær til en anden ministersekretær og en tyrkisk ambassadør, der henvender sig til det danske Udenrigsministerium.

Kl. 14.25

Det er altså to henvendelser. Det er det, som hr. Frank Jensen i første omgang omtalte som massevis af henvendelser. Derefter indrømmer hr. Frank Jensen selv, at der kun har været to. Ingen af henvendelserne har givet problemer i forholdet mellem Danmark og andre lande. Og

som jeg før sagde, har vi været til topmøde i Athen. Der var der ingen, der har opfattet det som et problem. Tværtimod syntes to af kollegerne, som har set filmen, at der var grund til at rose den.

Jeg kan kun sige til hr. Kristian Thulesen Dahl, at jeg holder fast ved, at der skal mere åbenhed om, hvad der foregår i EU såvel som i politik i øvrigt. Det er selvfølgelig altid en skønssag og en vurdering, og det vil altid kunne give anledning til diskussion, hvor grænsen går, men det er efter min mening et uomtvisteligt, nødvendigt led i moderne politik, at folk i almindelighed får mere indblik i, hvad der egentlig foregår, og det kan man gøre på forskellig måde. Her var det Danmarks Radio, der henvendte sig og spurgte, om de måtte, og jeg gav lov til det.

Vi skal også på det mere formelle plan arbejde for mere åbenhed, og det fører mig frem til svaret til hr. Keld Albrechtsen, som gerne vil have mindre lukkethed i beslutningsprocesserne i EU, og det er jeg fuldstændig enig med hr. Keld Albrechtsen i. Vi arbejder på, at i den nye EU-traktat skal det være traktatfæstet, at der skal være fuld åbenhed, når der lovgives i EU fra start til slut. Det synes jeg er et rigtigt princip.

Frank Jensen (S):

Statsministeren siger, at det er et udtryk for en ny åbenhedspolitik. Så vil jeg spørge statsministeren: Kommer det så også til udtryk, når grupper af partier i Folketinget skal mødes med statsministeren senere på dagen? Er det også dér muligt, at man kan medbringe et tv-hold til de forhandlinger, hvor vi skal drøfte Irakspørgsmålet og Danmarks rolle? Kan statsministeren ikke se, hvordan statsministeren er ved at køre sig ind i en forkludret debat om åbenhedsspørgsmål?

Må jeg have lov til at spørge statsministeren, om statsministeren er enig med den politiske ordfører fra Det Konservative Folkeparti, fru Pia Christmas-Møller, der er citeret for, at Foghs selektive åbenhed rummer massive problemer. Det er just det, vi her har været vidner til i aftes.

Det er jo statsministeren, der har redigeret det program. Det er statsministeren, der har valgt, hvad der skulle frem, og alle kunne jo tydeligt se, at det ikke var den nuværende udenrigsministers præstation under det danske formandskab, ej heller det danske diplomatis kæmpeindsats i flere år forud for, at statsministeren var formand for EU, der skulle hyldes i aftes. Det er den se-

lektive åbenhed, som statsministeren vælger, og det er også den, vi garanteret bliver vidne til senere på dagen i Statsministeriet.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Som jeg sagde før, mener jeg, at moderne politik er bedst tjent med, at der er mest mulig åbenhed om, hvad der foregår, men selvfølgelig er der da også grænser for det – det ved vi jo alle sammen – hvis der skal træffes beslutninger. En af grænserne er efter min mening, at naturligvis kan man ikke åbne de politiske forhandlinger, hvor man sidder over for hinanden og skal forhandle sig frem til en løsning. Det vil gøre det fuldstændig umuligt at træffe beslutninger.

Den film, vi sidder og diskuterer her, er netop også kendetegnet ved, at der ikke foregik filmoptagelser af forhandlinger, der fandt sted.

Jeg skal kun sige til hr. Frank Jensen, at det faktisk ikke er mig, der har redigeret den pågældende film. Den er kommet til veje på forespørgsel fra Danmarks Radio. Det er Danmarks Radio, der har redigeret filmen. Jeg har godkendt, at den blev sendt ud.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2883

7) Til statsministeren af:

Frank Jensen (S):

»Er statsministeren enig med sin spindoktor, Michael Kristiansen, i, at alle de medvirkende i udsendelsen »Fogh bag facaden« var informeret om, at de medvirkede selv under fortrolige samtaler?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 2882.

Frank Jensen (S):

Der har været en del offentlig debat om de personer, der optrådte mere eller mindre frivilligt i den film, som statsministeren har redigeret. Det fremgår jo, at statsministeren har valgt at tage dele ud af den film, men det kommer vi til i et spørgsmål lidt senere. Statsministerens spindoktor, Michael Kristiansen, har i en tv-udsendelse sagt, at det hele er foregået åbent, og at de, der

deltog, vidste, at de indgik i den her film, og at de blev optaget.

Her vil jeg bare spørge statsministeren: Er statsministeren enig med sin spindoktor i, at alle, der indgik i den her film, vidste, de indgik, og at der blev optaget, og at der blev optaget med mikrofon?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Ja. Jeg kan sige til hr. Frank Jensen, at intet – intet – i filmen er optaget med skjult kamera eller mikrofon. Den pågældende journalist fulgte begivenhederne med synligt kamera og mikrofon.

Frank Jensen (S):

Forekommer det så ikke besynderligt for statsministeren, at udenrigsministeren er citeret for at sige, at udenrigsministeren ikke var bekendt med, at den pågældende sekvens, som har givet anledning til henvendelse fra det tyske udenrigsministerium til det danske udenrigsministerium og altså var en sekvens, hvor der skete brud på fortroligheden i forhold til den tyske udenrigsminister, blev båndet med lyd på.

Kl. 14.30

Jeg tror, at alle politikere er vant til her på Christiansborg, at når der er udvalgmøder f.eks. i Det Udenrigspolitiske Nævn, så får tv-kameraerne lov til at komme ind og lave dækbil- leder. Det har statsministeren prøvet mange gange både i opposition og som statsminister.

Jeg tror, at de personer, der indgik i statsministerens film, havde den opfattelse, at der her var tale om et dækbillede. Både Chirac og mange andre kunne med god grund føle, at der under samtaler var brud på fortroligheden, fordi de ikke kunne se, at der var en mikrofon på kame- raet.

Så jeg vil gerne spørge statsministeren igen: Underer det ikke statsministeren, at udenrigsministeren er citeret for det stik modsatte standpunkt end det, som både Statsministeriets spindoktor og statsministeren selv her giver til kende over for Folketinget?

Pia Gjellerup (S):

Nu lyder det jo på statsministerens besvarelse under det sidste spørgsmål, som om det er en helt ny udvikling, at man giver offentligheden lejlighed til at kigge med i de processer, der foregår under et formandskab.

Vi havde jo for nogle år siden faktisk et OSCE-formandskab under ledelse af den daværende udenrigsminister, hr. Niels Helveg Peter-

sen. Det gav et meget dækkende billede af, hvordan et formandskab blev håndteret. Det var ikke helt så timet på 10 minutter, og det tog heller ikke kun 2 timer at få tingene på plads osv., men det gav en meget bred dækning af et årelangt formandskab, uden at der optrådte nogen af de meget selektive udvælgelser af fortrolige meddelelser til den, der nu fungerede som formand.

Det er det, der er problemet. Det er sådan set ikke åbenheden, der er det nye. Det nye er, at der er åbenhed om nogle problemstillinger i fortrolighed, udvælgelse af nogle mennesker, som ikke har følt at de var informeret om, at de var både på billedbånd og på lyd bånd.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg er ikke enig i, at der sker brud på fortrolighed. Der er tale om åbenhed omkring en politisk proces.

Når jeg har givet accept af, at filmen kunne bringes, er det, fordi der ikke bringes noget, som er opsigtsvækkende i forhold til, hvad der var den almindelige debat i efteråret.

Fru Pia Gjellerup har da ret i, at det er set før, at man følger et formandskab. Tilbage i 1992 havde det britiske formandskab for EU faktisk på lignende måde givet accept af, at tv kunne følge det britiske formandskab. Det oplevede den danske regering bl.a. i forbindelse med Edinburghforhandlingerne. Det er set før.

Det bliver fremstillet, som om det er fuldstændig enestående, det er det ikke. Jeg synes, det er en naturlig del af det at give folk et indblik i, hvad der egentlig foregår. Vi ved selvfølgelig alle sammen, at der er ting, man ikke kan komme ind bag døren og se, for ellers kan der ikke træffes beslutninger, og jeg tror også, at alle mennesker respekterer, at sådan må det være.

Men det er altså vigtigt at åbne lidt og vise, hvad der foregår i sådan en proces, der leder frem til vigtige politiske beslutninger. Derfor var jeg ikke i tvivl, da Danmarks Radio henvendte sig og spurgte, om man måtte have lov at dække det danske formandskab ved at følge mig, at det var det rigtige at gøre.

Selvfulgelig var vi nødt til at sige, at der jo altså måtte tages hensyn til fremmede lande og politiske beslutningsprocesser. Derfor måtte vi forbeholde os at kunne sige, at der kunne være sekvenser, der ikke skulle med, og der kan jeg i alt fald roligt fastslå, at det har jeg administreret med meget, meget nænsom og tilbageholdende

hånd med henblik på at sikre størst mulig åbenhed.

Frank Jensen (S):

Statsministeren vil åbenbart ikke svare på spørgsmål om udenrigsministerens tilkendegivelse af, at udenrigsministeren ikke vidste, der blev lavet lydband på dækbillederne af sekvensen om fortrolighedsbruddet i forhold til den tyske udenrigsminister.

Nu vil jeg så spørge statsministeren for sidste gang, og jeg håber, at statsministeren så her over for Folketinget vil tilkendegive, hvad statsministeren er vidende om, nemlig at udenrigsministeren ikke vidste, at der blev lavet lydband, og at udenrigsministeren, hvis han havde vidst det, havde ønsket, at det indslag skulle tages ud.

Vil statsministeren bekræfte, at det er den nuværende udenrigsministers klare opfattelse, at det ikke burde være med i den redigerede udgave, som blev bragt for seerne i aftes?

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg synes måske nok, det var noget arrogant af statsministeren at sige, at alle jo kunne se, at der var en fotograf med kamera.

Kl. 14.35

Det, det jo drejer sig om, og det, som statsministeren jo ikke svarer på, er: Var alle klar over, hvad disse optagelser skulle bruges til? Var alle klar over, at kameraet og mikrofonerne var tændt under hele seancen? Var udenrigsministeren klar over det?

Det er sådan set det, det drejer sig om, og ikke, om alle kunne se, at der var et kamera, men om man kunne se, at det var tændt, og man vidste, hvad det skulle bruges til.

Jens Rohde (V):

Nu kører det jo så meget på den fortrolighed i forhold til andre lande.

Den problemstilling, som jo er blevet rejst i forbindelse med det der 20 sekunders klip om Tyrkiet, hvor statsministeren jo også selv bruger nogle ord på det i det klip, er en fuldstændig kendt problemstilling og også den tyske holdning, der er beskrevet igen og igen under hele processen i tyske aviser, i tyrkiske aviser, i danske aviser, ja, i alle europæiske aviser, og at der derfor intet, intet opsigtsvækkende er i den ordveksling, der finder sted mellem udenrigsministeren og statsministeren.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan kun sige til både hr. Frank Jensen og til hr. Jens Peter Vernersen, at som jeg før sagde, er der intet i filmen, der er optaget hverken med skjult kamera eller skjulte mikrofoner. Det var helt tydeligt og synligt for alle, at den pågældende journalist fulgte begivenhederne med synligt kamera og mikrofon.

Pia Gjellerup (S):

Jeg er glad for statsministerens indrømmelse af, at dette her sandelig ikke er et enestående udtryk for åbenhed, for det er det så langtfra.

Man behøver såmænd ikke at bevæge sig helt over Nordsøen for at finde et britisk eksempel på et fortilfælde. Man kunne, som jeg nævnte det, bare bevæge sig en lille bitte smule tilbage i tiden her i Danmark og se, at den daværende SR-regering også åbnede dørene til OSCE-formandskabet, i øvrigt med en meget vellykket, meget velanmeldt, meget anerkendt udsendelse, som ikke var skæmmet af, at man brød fortrolighedsgrænserne. Det er jo det, der gør, at den her udsendelse er mere omtalt, men det er til gengæld ikke for dens åbenhed, det er for dens brud på fortroligheden.

Der vil jeg høre, hvad statsministeren mener, når han siger, og det kan vi også høre fra hans partifælle, at der intet opsigtsvækkende er: Er det så, fordi alle – i meget, meget høj grad dansk presse, også udenlandsk presse, dansk politik, danske embedsmænd med en lang karriere i statens tjeneste, også danske politiske iagttagere, der finder, at det er en særdeles opsigtsvækkende udsendelse på grund af de der, jeg tror hr. Jens Rohde sagde sølle 20 sekunder – er vanvittige, når de mener, at de 20 sekunder er ret væsentlige, eller har statsministeren som altid ret, at det er hans budskab, der er det rigtigt, nemlig at der intet opsigtsvækkende er?

Frank Jensen (S):

Nu har vi været igennem en række både lande og personer, der har været ude og kritisere den fremgangsmåde, statsministeren har valgt at praktisere sin åbenhed på, nemlig den selektive åbenhed, som jo også bliver kritiseret af Det Konservative Folkepartis politiske ordfører som værende uholdbar og rumme voldsomt alvorlige problemer.

Så vil jeg spørge statsministeren, om statsministeren er bekendt med den holdning, der er gjort gældende fra Dansk Jurist- & Økonomforbund. Jeg syntes, det var opsigtsvækkende – det

har indtil videre ikke været fremme i offentligheden i debatten om filmen – hvilken behandling den danske diplomat, den danske ambassadør i Moskva, fik. Det var oplysninger, som helt klart var vigtige for statsministeren at have under forhandlingerne, nemlig forholdene omkring Putin og Putin og pressen. Men her ser vi altså, at det bliver bragt. Her sidder der altså en ambassadør, der repræsenterer Danmark i Moskva, og derefter kan han så se, at alt, hvad han står og orienterer statsministeren om omkring Putin og pressen i Moskva, skal blotlægges for offentligheden.

Jeg undrer mig såre, og jeg forstår godt, at Dansk Jurist- & Økonomforbund siger: Hvis den her form for åbenhed skal praktiseres, så er der behov for en meget alvorlig samtale med regeringen og topembedsmænd i den centrale administration.

Hvilken kommentar har statsministeren til det?

Jens Peter Verner (S):

Statsministeren svarer jo behændigt uden om det helt præcise spørgsmål, der nu har været stillet adskillige gange. Det var, om alle, der deltog, var klar over, hvad konceptet skulle bruges til, og også om eksemplet med Moskvaambassadøren, der jo nærmest blev fejlet af som en fuldstændig ligegyldig person.

Kl. 14.40

Jeg synes, det er lidt vigtigt at få frem, om alle var klar over, at der var en fotograf, og om de vidste, hvad det koncept skulle bruges til.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Først til fru Pia Gjellerup: Jeg afviser fuldstændig, at der med filmen skulle være sket brud på fortrolighed.

Når jeg har givet accept af, at filmen kunne bringes, så er det jo netop, fordi der ikke sker brud på fortrolighed, og de sekvenser, der har været meget omdiskuterede, bringer efter min opfattelse slet ikke noget nyt til torvs, for hvis man tænker tilbage på, hvad der foregik i efteråret, så var det fuldstændig kendte ting.

I øvrigt er det jo sådan, at udenrigsministeren har haft en udmærket snak med den tyske udenrigsminister. Der er overhovedet ikke nogen problemer i forhold til den tyske udenrigsminister.

Så skal jeg sige til både hr. Frank Jensen og til hr. Jens Peter Verner, at den danske regering ingen problemer har med den russiske regering i

anledning af denne film. Jeg kan på ingen måde forestille mig, at den danske ambassadør i Moskva har nogen som helst problemer med, at han har fremført de synspunkter, som man kunne tænke ville blive fremført fra præsident Putins side. Tværtimod må det jo tale til ambassadørens fordel.

Jeg var bare nødt til, og det vil jeg gerne fastholde i dag, her at vogte over nogle meget vigtige principper om pressefriheden i vores samfund. Det fremgår tydeligt af filmen, og jeg kan også sige det nu, fordi det var jo meget kendt, dengang vi holdt topmøde mellem EU og Rusland, at der var en diskussion om, hvorledes styringen af pressemødet skulle finde sted, hvor der fra russisk side var et ønske om at få en med til at styre pressemødet. Der var jeg bare nødt til at sige, at sådan plejer vi ikke at gøre det, og det vil jeg ikke gå på kompromis med. Det var jeg bare nødt til at sige meget klart.

Jeg tror altså, at alle parter er bedst tjent med, at vi vogter over nogle grundlæggende principper om pressens frihed i vores samfund, og det viste sig jo også, at når man stod fast på det princip, så var der overhovedet ingen problemer, når det kom til stykket. Pressemødet blev gennemført efter de principper, som vi plejer at gennemføre pressemøder efter.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2891

8) Til statsministeren af:

Søren Søndergaard (EL):

»Vil statsministeren oplyse, hvor mange afsnit Statsministeriet har krævet fjernet fra DR's dokumentarudsendelse »Fogh bag facaden«, og hvad der i givet fald er årsagen til, at statsministerens påståede tilslutning til »åbenhed« altså ikke omfattede disse afsnit?«

Søren Søndergaard (EL):

Nu skal jeg jo ikke blande mig i, at statsministeren bruger udenrigsministeren som dørmåtte i denne her sag. Det er jo altså en sag for regeringen, og det er jeg sådan set helt kold over for.

Det, der interesserer mig i denne sag, er jo ligesom præcis, hvor grænserne for statsministerens åbenhed egentlig går. Jeg synes, det er interessant, at det er en selektiv åbenhed, fordi forskellen mellem åbenhed – reel åbenhed – og propaganda er jo, at åbenheden også gælder, når

det omhandler ting, som måske ikke er så fordelagtige for en selv.

Det er derfor, at jeg bare vil have statsministeren til at oplyse sådan i al åbenhed, hvor mange afsnit statsministeren har bedt om at få klippet ud af den film, hvad de afsnit handlede om, og hvorfor de ikke kunne være med i denne her åbne afdeling.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):
I kontrakten med Danmarks Radio var det aftalt, at afsnit kunne fjernes for at sikre, at hensynet til den interne beslutningsproces og forholdet til fremmede magter kunne varetages. Det er det, jeg kan sige om det.

Så kan jeg i øvrigt tilføje, at den mulighed har jeg så absolut administreret med meget, meget nænsom hånd og til fordel for størst mulig åbenhed.

Søren Søndergaard (EL):

Det kan jeg da ikke forstå. Altså lad os nu bare sige, at statsministeren har ret, at de afsnit, der er klippet ud, er af hensyn til fremmede magter. O.k., så har vi det på det rene.

Men skulle det skade fremmede magter, at statsministeren gjorde opmærksom på, hvor ofte han havde anvendt den ret? Skulle det gå ud over fremmede magter?

Jeg synes, det er en underlig mangel på åbenhed, som statsministeren her udviser, at statsministeren ikke engang kan sige: Det var i 2 tilfælde, det var i 30 tilfælde, eller hvad det nu var.

Lad os nu få lidt åbenhed, hr. statsminister, og ikke alt det der pjat. Lad os få lidt åbenhed, tingene på bordet. Hvor mange eksempler var der?
Kl. 14.45

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes også godt, at statsministeren kunne linde lidt på tingene. Man kunne jo naturligvis forestille sig, at det var oplysninger om f.eks. de meget pinlige landbrugsforhandlinger, der foregik, som der var total lukkethed om, og som førte til en forlængelse af de protektionistiske støtteordninger helt frem til 2013. Det var der jo helt lukkethed om. Det kunne jo være, det var sådan nogle ting, som var kommet med i filmen, og som statsministeren havde klippet væk. Det siger jeg ikke, fordi det ville være rimeligt at klippe det væk, for det var alt for lukket.

Men det kunne jo også være, at det bare var pinlige episoder for den danske regering, der var blevet klippet væk. Så ville det jo være selek-

tiv åbenhed, der var tale om, og det ville være uheldigt.

Derfor synes jeg faktisk, det er nødvendigt, at statsministeren kan fortælle os: Efter hvilke kriterier har statsministeren fravalgt disse klip?

Frank Jensen (S):

Statsministeren har jo haft lejlighed til at forberede sig på de her spørgsmål, al den stund de er stillet efter forretningsordenens § 20. Så statsministeren har haft de her spørgsmål siden i freddags eller i det her tilfælde altså endda før påske.

Når statsministeren ikke sådan ville fortælle, og når nu man har administreret det i Statsministeriet med meget stor nænsomhed, så vil jeg spørge, om den historie »Fogh gik amok foran kameraet«, der har været bragt i den danske presse, er et eksempel på noget, der er klippet fra.

Når nu vi ikke kan få antallet præcist at vide, så må statsministeren da i hvert fald trække et eksempel frem for at angive, hvad det er for en type. Så er den konkrete begivenhed, der er beskrevet i dagbladet B.T. den 16. april, et eksempel på, hvad der er blevet klippet fra, hvor statsministeren åbenlyst, efter hvad der står her, var gået amok foran et kamera?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det er selvfølgelig meget nærliggende, at hr. Søren Søndergaard stiller det spørgsmål, han gør, men jeg tror også, hr. Søren Søndergaard udmærket er klar over, at det jo fuldstændig ville savne mening, hvis der er afsnit, der er klippet væk af de hensyn, jeg nævnte, og jeg så skulle stå og redegøre for afsnittene. Så kunne man altså lige så godt lade være at klippe dem væk.

Jeg synes bare, når jeg nu lytter til debatten, at oppositionen må gøre op med sig selv, om der er klippet for meget, eller om der er klippet for lidt, det er ikke til at blive klog på. Lige for lidt siden hørte jeg, at der var klippet for lidt, fordi der var nogle afsnit, der skulle have været klippet væk, som nogle i oppositionen syntes ikke skulle have været bragt, og nu bliver det nærmest antydnet fra anden side, at der er klippet for meget.

Men jeg kan sige, at der er klippet meget lidt. Det er Danmarks Radios film. Danmarks Radio har bedt om at lave den, jeg har givet tilslutning til det, og jeg har givet accept af, at den kunne bringes, og det er faktisk, hvad min involvering har bestået i.

Så kan jeg bare sige til hr. Frank Jensen i forlængelse af det, jeg netop har svaret, hvor jeg ikke ville gå ind og kommentere de enkelte fakta, at jeg fuldstændig kan afvise historien om, at jeg på noget tidspunkt skulle være gået amok. Jeg har bevaret roen under hele forløbet.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg må jo sige, at jeg er skuffet over statsministeren. Jeg kan ikke forstå, hvorfor vi ikke kan få antallet at vide. Altså statsministeren har ret i, at der fra oppositionen, som statsministeren siger, er sagt forskellige ting – hr. Skaarup har jo også haft ordet.

Men i den socialistske venstreopposition går vi ind for åbenhed, mest mulig åbenhed. Det er derfor, jeg siger til statsministeren, lad os da få at vide, i hvor mange tilfælde statsministeren har gjort brug af muligheden for at få pillet noget ud af den film. Det er da lidt interessant, og det skader altså i hvert fald ikke andre end statsministeren at meddele det. Det kan også være, det gavner statsministeren. Så jeg synes, statsministeren skal meddele det.

Så fik vi at vide af statsministeren, at han kategorisk kunne afvise, at der var klippet noget ud, fordi det viste, at statsministeren var gået amok. Så vil jeg godt spørge: Er det sådan, at statsministeren lige så kategorisk kan afvise, at der er noget, der er klippet ud, fordi andre ledende ministre i regeringen gik amok? Kan statsministeren lige så kategorisk afvise det?

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er også enig i, at det, der må bekymre os meget, er, hvis der er skåret noget væk af usaglige grunde. Altså udgangspunktet må være hellere at lade være med at klippe noget væk.

Det er jo betænkeligt i det hele taget at have sådan nogle aftaler om, at en minister kan censurere en tv-udsendelse: Det er jo i sig selv meget betænkeligt, og derfor synes jeg da, det må være rimeligt, at statsministeren i det mindste oplyser, efter hvilke kriterier ministeren har klippet.

Kl. 14.50

Er det sådan, at ministeren har bortklippet pinlige episoder, der kunne fremstille f.eks. ham selv? Det har også været påstået, at der har været episoder vedrørende udenrigsministeren, der kunne være pinlige. Så synes jeg, det må være forkert at klippe dem væk, for så er der jo ikke noget hensyn til fortrolighed, fremmede

magter, eller hvad man ellers plejer at bruge som undskyldning.

Derfor synes jeg, statsministeren bør kunne oplyse, om det er hensynet til fremmede magter eller til at beskytte sig selv mod, at pinlige episoder skulle komme frem i fjernsynet, der har styret statsministerens hånd.

Frank Jensen (S):

Statsministeren siger, at nogle mener, at der er klippet for lidt, og andre mener, at der er klippet for meget. Jeg tror, statsministeren bør gøre det her op til, at der simpelt hen er klippet forkert. Statsministeren har valgt de forkerte klip. Statsministeren har valgt de klip, hvor statsministeren fremstod som den store helt i alle scener. Derfor er det jo også tankevækkende, at det kan sive ud til pressen, at de fraklip, der så er foretaget, er scener, hvor statsministeren personlig går amok, påkalder sig ikke bare de højere magter, men også de underjordiske magter for at tilkalde sin udenrigsminister. Kan statsministeren ikke svare: Er det en forkert oplysning, der blev bragt i det danske dagblad den 16. april, om, at den scene er klippet fra?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Ja, der kan ikke føjes mere til. Jeg kan kun gentage, at i den aftale, der var indgået med Danmarks Radio forud for, at Danmarks Radio fik mulighed for at følge formandskabet på den måde her, var det aftalt, at afsnit kunne fjernes for at sikre hensynet til den interne beslutningsproces og forholdet til fremmede magter. Det er det, der kan siges om det.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg forstår altså på statsministeren, at det vil være til skade for Danmarks forhold til fremmede magter, hvis det bliver oplyst, om statsministeren i 2 eller 20 tilfælde har gjort brug af muligheden for at skære ting væk. Det vil jeg sige til statsministeren at det forstår jeg ikke.

Det, jeg forstår, er, at der er noget underligt hengemt nærmest muggent over statsministerens udspil om åbenhed. Det virker absolut ikke særligt åbent. Det virker manipuleret planlagt. Det virker næsten, som om det var en spindoktor, der havde fundet ud af: Vi laver åbenhed lige præcis der, hvor vi har gavn af det, og alle de steder, hvor vi ikke har gavn af det, er det lukkelovsregeringen, der slår til.

Det synes jeg er meget ubehageligt, og jeg synes, det er synd. Jeg synes, statsministeren skul-

le lytte til den socialistiske venstreopposition og slå vinduerne op og lade åbenheden komme til i stedet for det der beregnende spindoktori.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2890

9) Til statsministeren af:

Søren Søndergaard (EL):

»Hvem i krigskoalitionen, som Danmark jo er en aktiv deltager i, har ansvaret for, at der ikke var taget nogen forberedende skridt til at beskytte den irakiske civilbefolkning og irakiske samfundsværdier (f.eks. civile hospitaler) efter diktaturets fald, det vil sige i en situation, hvor diktaturets militær og politi var forsvundet, og hvor lovløshed derfor kunne forudsiges med stor sikkerhed?«

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Koalitionsstyrkernes opgave har i første omgang været at nedkæmpe den væbnede modstand i Irak, dels fra de regulære irakiske militærstyrker, dels fra paramilitære grupper med henblik på at skabe sikkerhed for de nødvendige efterfølgende indsatser bl.a. på det humanitære område.

Det er klart, at koalitionen landstyrker i Irak også har et ansvar for at opretholde lov og orden i de områder, som de opnår kontrol over.

Søren Søndergaard (EL):

Altså selv om det her er noget mere alvorligt end den tidligere sag, så synes jeg ikke, at der er mere åbenhed her, end der var før.

Spørgsmålet er jo sådan set meget klart: Hvem har ansvaret for, at de begivenheder, der har fundet sted, har fundet sted på den måde? Altså hvem har ansvaret for, at man havde militære ressourcer til at forsvare olieministeriet, men at man ikke havde militære ressourcer til at forsvare hospitaler? Hvem havde ansvaret for, at man havde militære ressourcer til at forsvare indenrigsministeriet, men at man ikke havde militære ressourcer til at forsvare uvurderlige kulturelle mindesmærker? Det må da være muligt at få oplyst af statsministeren, som er en af de ganske få statsministre, der har været aktivt krigsførende i den her krig, hvem der har ansvaret for det. Er det statsministerens ansvar, eller hvis ansvar er det?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jamen jeg har allerede svaret.

Jeg har sagt, at koalitionen landstyrker i Irak har et ansvar for at opretholde lov og orden i de områder, som de opnår kontrol over. Det følger af international lov, så det er meget enkelt at svare på.

Kl. 14.55

Søren Søndergaard (EL):

Hvem har så ansvaret for koalitionen landstyrker? Altså hvem har ansvaret for at give den ordre, den besked om, at det er vigtigere at forsvare olieministeriet, end det er at forsvare hospitaler, at det er vigtigere at forsvare profitinteresser, end det er at forsvare mennesker? Hvem har ansvaret for det?

Det er jo ikke nogen udefinerlige soldater. Det er jo ikke nogen udefinerlige styrker, der har ansvaret. Der må jo være nogle personer, der har et ansvar, og jeg spørger, ligesom jeg spurgte for 6-7 dage siden, da jeg sendte det skriftlige spørgsmål: Hvem er det, der har ansvaret for at have truffet de beslutninger?

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt spørge statsministeren, om det efterfølgende vil blive undersøgt, hvordan det kunne gå til, at selv om man fik advarsler – måske endda helt tilbage til for 2 måneder siden, i hvert fald for mere end en måned siden – om, at der ville gå umådelige mængder af uerstattelige kulturværdier tabt på museer og andre steder, blev der alligevel intet gjort for at forhindre, at de gik tabt. Det fik lov til at ske.

Det må der være nogle, der har et ansvar for, og de nogle er jo de regeringer, der har ført krigen. Der må placeres et ansvar for, at det kunne få lov til at ske. Der blev intet foretaget. Det ved statsministeren jo godt. Værdier, f.eks. tusindårig gamle tekster, som skulle have været oversat, gik tabt og er nu mistet for evigt.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det, som hr. Søren Søndergaard og hr. Keld Albrechtsen nu er ude i, er ren teori. Hvis man prøver at forestille sig situationen for de soldater, der står i Bagdad eller et andet sted og først og fremmest skal kæmpe mod mere eller mindre paramilitære grupper og sørge for at få modstanden kæmpet ned, har de da nok at gøre med det.

Det er da stærkt beklageligt, at der så kan finde plyndringer sted i andre dele af de pågæl-

dende byområder, og det er også koalitionsstyrkernes opgave at sørge for ro og orden, men det er da meget forståeligt, hvis man sætter sig ind i den praktiske situation på stedet, at først og fremmest beskytter man sig imod at blive angrebet, og derefter må man så prøve at varetage en bredere beskyttelsesopgave så godt, som man kan.

Selvfølgelig har det vakt afsky, når man har set disse billeder med plyndringer og andre kriminelle handlinger. Jeg kan i øvrigt sige, at der er tegn på, at ikke alle plyndringer var spontane, men netop foretaget af repræsentanter for Saddamstyret, som ville ødelægge arkiver og sikre sig værdifulde klenodier. Men det springer venstrefløjen hurtigt over.

Søren Søndergaard (EL):

Nej, det springer venstrefløjen ikke hurtigt over, for vi har jo altid, som statsministeren ved, været imod Saddamregimet, også dengang den regering, statsministeren tidligere var med i, valgte at sælge krigsfartøjer til Saddams diktatur. Så det springer vi ikke over.

Vi er fuldt opmærksomme på, at der utvivlsomt har været folk fra Saddamdiktaturet med til at foretage de her plyndringer, ligesom vi er opmærksomme på, at amerikanske soldater har åbnet dørene til nogle af de ting, ligesom vi er opmærksomme på, at der den 24. januar blev holdt et møde i USA's forsvarsministerium med en organisation, der hedder ACCP, American Council for Cultural Policy, hvis interesse det var at agitere for, at der skulle være en mere åben adgang til at få eksporteret Iraks kulturværdier. Vi har styr på alle de ting. Vi følger det meget nøje.

Det, vi ikke har styr på, og det, vi spørger statsministeren om, er: Hvem har ansvaret for konkret at træffe den beslutning, at det var vigtigere at forsvare olieministeriet, end det var at forsvare sårede mennesker, der lå på hospitalerne? Hvem traf den beslutning?

Keld Albrechtsen (EL):

Nu siger statsministeren så, at det kan man ikke bebrejde f.eks. en oberst, en militær leder, som står i den situation. Nej, men det har vi heller ikke sagt. Det, vi har sagt, er, at man kan bebrejde de regeringer, som førte krigen, at de ikke tog de advarsler højtideligt, der kom f.eks. fra de museumsfolk, som var klar over, hvad der ville ske. Det foretog man sig ikke noget for at forhindre.

Så er det jo pinligt og ubehageligt, hvis man efterfølgende heller ikke vil foretage sig noget for at finde ud af, hvorfor dette ansvar blev forflygtiget, og hvorfor det bare fik lov til at ske. Det burde jo have været indarbejdet i planerne, og det er jo helt åbenlyst ikke blevet indarbejdet i planerne.

Kl. 15.00

Det er bare det, vi gerne vil have belyst. Jeg må forstå statsministerens besvarelse sådan, at det ansvar har man ikke tænkt sig skal placeres. Det er man helst fri for at få en drøftelse af. Det synes jeg da ikke er behageligt.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Eftersom hr. Keld Albrechtsen og hr. Søren Søndergaard er så utilfredse med de koalitionsstyrker, der i øjeblikket står på jorden i Bagdad og andre steder for at sørge for ro og orden, kan jeg jo så forvente, at både hr. Søren Søndergaard og hr. Keld Albrechtsen vil støtte regeringens forslag om, at Danmark kan bidrage til en stabiliseringsstyrke. Det kunne jo måske give hr. Søren Søndergaard og hr. Keld Albrechtsen en større tiltro til, at der bliver foretaget den rigtige prioritering.

Men jeg har nu ikke nogen forhåbninger om, at hr. Søren Søndergaard og hr. Keld Albrechtsen aktivt vil støtte, at Danmark yder et sådant bidrag til en stabiliseringsstyrke. Men ikke desto mindre er det altså det, regeringen planlægger. Vi føler selvfølgelig et medansvar for at få genoprettet ro og orden og at få kulturskatte tilbage, som måtte være forsvundet under de plyndringer, som har fundet sted, og det indgår alt sammen i en pakke, som regeringen vil drøfte med Folketingets partier.

Søren Søndergaard (EL):

Nej, statsministeren har fuldstændig ret i, at vi følger FN-sporet i modsætning til statsministeren.

Men lad os nu lige et øjeblik prøve at forestille os, at det rent faktisk var lykkedes for statsministeren at komme igennem med sin oprindelige plan om, at der havde været danske styrker i interventionsstyrkerne, og at der havde stået danske styrker i Bagdad. Så kunne det jo være, at det var dem, der lige pludselig havde befundet sig foran olieministeriet og forsvaret olieministeriet, mens hospitaler blev plyndret få hundrede meter væk, mens syge mennesker så at sige blev revet ud af hospitalerne med fare for deres

liv. Det kunne jo være, at danske soldater havde stået i den situation.

Derfor er det jo lidt interessant, især når statsministeren nu vil til at sende danske soldater af sted uden FN-mandat, at få afklaret: Hvem har ansvaret for, at noget sådant kan ske? For forudsætningen for, at man kan undgå, at det sker en anden gang, er jo, at man ved, hvem der har ansvaret for, at det skete sidste gang.

Derfor blot til statsministeren – vi må jo tage det som et skriftligt spørgsmål, jeg forventer nok ikke at få svaret nu, men alligevel: Kan vi ikke få et svar, bare et enkelt lille svar på, hvem der havde ansvaret for at træffe de prioriteringer?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Der kan altså ikke føjes nyt til det, jeg allerede har svaret. De koalitionsstyrker, der står i området, har ansvaret for at sikre ro og orden. Det er dér, ansvaret ligger.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2887

10) Til statsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Er statsministeren enig i, at et overgangsregime i Irak ingen bemyndigelse har til at træffe beslutninger, der rækker ud over overgangen til irakisk styre, herunder beslutninger om anvendelse af irakiske olieindtægter?«

Keld Albrechtsen (EL):

Nu står vi jo i den situation, at der befinder sig en besættelsesstyrke i Irak installeret af den koalition, der har ført krigen, uden at hvile på noget FN-grundlag, og uden at man har sikret sig konkrete planer om overgangen til et styre, hvor Irak på demokratisk vis kan styre sine egne anliggender.

Derfor går jeg ud fra, at statsministeren kan bekræfte, at i en sådan situation, der ikke hviler på folkeretten og heller ikke hviler på en legitim regeringsmagt i Irak, kan der ikke træffes nogen beslutninger, som rækker ud i fremtiden, og som vil forpligte kommende valgte irakiske regeringer.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Irak er en selvstændig og suveræn stat, og det har FN's Sikkerhedsråd også ved gentagne lejligheder bekræftet. Udgangspunktet er derfor, at

det vil være den fremtidige demokratiske regering i Irak, der har retten til at træffe alle beslutninger vedrørende den fremtidige administration af landet og landets værdier, herunder de irakiske oliereserver.

Nu formoder jeg, at hr. Keld Albrechtsen refererer til perioden, fra koalitionsstyrker effektivt overtager den militære administrative myndighed i Irak og så frem til, at en ny demokratisk regering kan indsættes.

I den periode kan man da ikke udelukke, at der vil kunne træffes beslutninger, der kan række ind og få virkning for den periode, hvor en ny demokratisk regering i Irak er på plads.

Kl. 15.05

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne takke for den principielle del af statsministerens svar, som jo bare er en bekræftelse af, at man ikke fra besættelsesstyrkernes side kan træffe beslutninger, som forpligter kommende irakiske demokratisk valgte regeringer.

Men så kommer der en utydelighed ind i statsministerens svar i den sidste del, hvor statsministeren siger: Jamen det kan jo så godt alligevel være, at der bliver truffet visse beslutninger. Der er jo tale om en besættelsesmagt, og derfor må sådanne beslutninger være af en sådan art, at de ikke forpligter, og at de vil kunne omgøres.

Derfor vil jeg konkret spørge, når statsministeren nu meget relevant nævner olien: Det er jo velkendt, at man nu er ved at uddele muligheder til selskaber. Vil man da kunne risikere, at der træffes beslutninger om at give koncessioner, udvindelses- og salgstilladelser, til selskaber, som rækker ud over den tid? Vil man kunne risikere, at der f.eks. indføres beskatningsregler eller laves noget, der minder om den danske nordsøgasaftale eller lignende elendige vilkår, som så kan blive en økonomisk møllesten om halsen på en kommende irakisk regering?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nej, det mener jeg ikke er nogen nærliggende mulighed eller risiko. Altså koalitions opgave i denne mellemfase vil være at træffe de nødvendige beslutninger for at beskytte befolkningens private økonomiske og kulturelle velfærd.

Lov og orden og offentlig sikkerhed skal genoprettes i det irakiske samfund og for den enkelte borger, og befolkningen skal sikres forsyninger med fødevarer, medicin og andre livsfornødenheder. FN's Sikkerhedsråd har jo også ved en

resolution fra 28. marts bekræftet den humanitære nødhjælpsforpligtelse, som påhviler de involverede stater i koalitionen over for den irakiske civilbefolkning, og den resolution indeholder så en bemyndigelse til FN's generalsekretær vedrørende reaktivering af olie for mad-programmet.

Der er det, jeg siger, at der kan man da ikke udelukke, at der som led i at varetage disse meget store opgaver vil være behov for at træffe en række beslutninger og dispositioner, som kan få konsekvenser for den fremtidige irakiske regering.

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, men jeg må indrømme, at jeg stadig væk synes, statsministeren efterlader en uklarhed, for det er jo velkendt, at USA og Danmark har arbejdet for at få hævet sanktionerne og få hævet olieproduktionen for på den måde at skaffe nogle penge. Men hvis man så sætter nogle selskaber ind og giver dem nogle kontrakter og nogle beskatningsvilkår, som rækker langt ind i fremtiden, har man jo virkelig for alvor forpligtet en kommende regering i Irak, og så har man jo for alvor gjort det, som vi er enige om at man ikke må gøre.

Når statsministeren derfor bliver ved med at sige, at det kan være nødvendigt at træffe visse beslutninger, ligger der så deri, at det kan være nødvendigt at indgå aftaler med olieselskaber og f.eks. give dem visse privilegier? Det håber jeg ikke er tilfældet; det er derfor, jeg bliver nødt til at bore yderligere i sagen.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Ja, men jeg er ikke i stand til at føje mere til, hvad jeg allerede har sagt.

Keld Albrechtsen (EL):

Når statsministeren ikke er det, er det så, fordi han ikke vil, eller er det, fordi statsministeren på nuværende tidspunkt ikke ved, hvad der kommer til at ske af beslutninger på det konkrete område?

Det vil jeg så under alle omstændigheder følge op med et skriftligt spørgsmål til statsministeren, for det synes jeg er nødvendigt at få afklaret. Men jeg vil godt på nuværende tidspunkt høre, om statsministeren ikke vil gå længere i at udtale sig i denne sag, fordi der er noget, man ikke vil have frem, eller det er, fordi statsministeren simpelt hen på nuværende tidspunkt ikke

ved tilstrækkelig meget om det til, at han tør begive sig længere ud i en besvarelse.

Søren Søndergaard (EL):

Statsministeren kunne jo godt komme med en politisk melding gående klart og tydeligt ud på, at den danske regering ikke vil acceptere og ikke vil være med til, at der indgås aftaler, som betyder, at den irakiske befolkning og den demokratiske regering, som den irakiske befolkning forhåbentlig inden længe kan få lov til at vælge, er begrænset i sit råderum over Iraks ressourcer af aftaler, som er indgået af en besættelsesmagt, indtil det demokratiske valg finder sted.

Kl. 15.10

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil da gerne sige, at det skal man da i videst muligt omfang undgå. Jeg kan bare ikke garantere, at der ikke vil være behov for at træffe nogle beslutninger for at hjælpe her og nu, som kan have virkninger for en kommende regering.

Keld Albrechtsen (EL):

Men når statsministeren ikke kan give en garanti, er det så, fordi statsministeren endnu ikke har undersøgt sagen til bunds, eller er det tværtimod, fordi statsministeren har kendskab til, at her ligger nogle problemer? For hvis det sidste er tilfældet, er det meget vigtigt, synes jeg, at vi får det at vide, så vi kan se på det.

Men o.k., det vil statsministeren så muligvis ikke besvare i dag; så må vi jo vende tilbage med skriftlige spørgsmål, og så håber jeg, at statsministeren vil se meget grundigt og velvilligt på det. For det ville jo være uhyggelig pinligt og ubehageligt, hvis det var sådan, at der opstod en situation, hvor man med rette kunne sige, at de besættelsesstyrker, der i øjeblikket har magten i Irak, deltog i en udplyndring af landet med hensyn til at begunstige deres egne olieselskaber.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2888

11) Til statsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Vil statsministeren kommentere USA's forsvarsminister Rumsfelds forslag om straks at indlede forberedelser af en eventuel krig mod Syrien, som disse fremgår af den britiske avis The Guardian den 15. april 2003?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til The Guardian den 15. april 2003, hvoraf det fremgår, at forsvarsminister Rumsfeld for uger tilbage iværksatte »foreløbig planlægning« af en militær aktion mod Syrien.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Jeg er også parat til at svare kort, at jeg er ikke bekendt med konkrete planer om eventuelle amerikanske forberedelser af en krig mod Syrien.

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, det er jeg sandelig da meget ked af at høre. Jamen jeg er meget ked af at høre, at statsministeren ikke er bekendt med det, fordi det, der jo er et faktum, er, at der foregik en sådan planlægning i det amerikanske forsvarsministerium.

Så sker der det – og det håber jeg da at statsministeren er i stand til at bekræfte, for ellers står vi jo i den situation, at statsministeren slet ikke bliver ordentligt informeret om, hvad der foregår – at præsident Bush nedlægger veto imod en videreførelse af disse krigsplaner, og derfor bliver der heldigvis ikke tale om noget angreb i denne omgang, selv om planen jo stadig væk ligger i skuffen.

Er situationen så den, for det indtryk kunne man jo få af statsministerens besvarelse, at den danske regering ikke engang har været informeret om, selv om den danske regering var fuldt medansvarlig for hele krigsførelsen, at USA havde en sådan plan, der kunne have trukket Danmark direkte med ind i den næste krig?

Jeg må indrømme, at jeg bliver meget, meget bekymret over statsministerens svar, for det betyder jo, at det hele har flydt, og at USA hen over hovedet på de tre andre deltagere åbenbart har kunnet udarbejde planer og i givet fald jo altså også kunnet iværksætte dem, uden at den danske statsminister vidste noget som helst om det. Det er da meget bekymrende.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Hr. Keld Albrechtsen har utrolig mange sorger og bekymringer. Først er hr. Keld Albrechtsen bekymret over, om der skulle foreligge en amerikansk krigsplan, for så vidt angår Syrien. Når så det kan afvises, udtaler hr. Keld Albrechtsen, at det er han ked af at høre.

I den avis, som hr. Keld Albrechtsen refererer til, fremgår det jo også meget tydeligt, at præsident Bush har afvist enhver tale om krig mod

Syrien. Og så burde hr. Keld Albrechtsen jo ikke være ked af det eller sorgfuld, men tværtimod glad og tilfreds over, at der ikke foreligger sådanne planer.

Men selvfølgelig, de sorger, man har på forskud, er man sikker på at have. Men jeg har det sådan, at jeg synes, livet er for kort til at tage sorgerne på forskud.

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen jeg kan fuldt ud bekræfte, at med den regering, vi har i øjeblikket, er der mange sorger og bekymringer, som man bliver nødt til at tage op; det er vilkårene, må jeg sige til statsministeren.

Statsministeren siger, at der ikke var nogen krigsplaner, og det er jo notorisk forkert, det vil jeg godt lige bede statsministeren om at korrigere, for det fremgår krystalklart, at forsvarsminister Rumsfeld beordrede udarbejdelsen af en sådan plan for et angreb på Syrien. Jeg opfattede det sådan, at statsministeren nu benægtede, at der overhovedet var en sådan plan. O.k., det er så det ene.

Men det andet er: Bekymrer det ikke statsministeren, at den part, man har ført krig sammen med, USA, udarbejder sådanne planer uden at orientere de øvrige parter om dem? For hvis nu den amerikanske præsident ikke havde nedlagt veto, havde Danmark jo stået i en slem suppedas som meddeltager, ikke alene i en krig i Irak, men også i et angreb på Syrien.

Kl. 15.15

Statsministeren

(Anders Fogh Rasmussen): Jeg kan forstå efter ordvekslingen her, at er der to, der nu står sammen, så er det præsident Bush og hr. Keld Albrechtsen, og det er da en dag, der er værd at notere sig og erindre.

Jeg vil sige, at det er min vurdering, at den optrappede amerikanske retorik mod Syrien snarere skal ses som et middel til at presse landet til bl.a. at indstille dets støtte til terrorbevægelser som f.eks. Hizbollah. Og jeg håber da, hr. Keld Albrechtsen er enig i, at det ville være gavnligt at få indstillet støtten til sådan nogle terrorbevægelser.

Keld Albrechtsen (EL):

Nu har jeg jo så ikke den samme tillid til præsident Bush, som statsministeren har, og derfor er jeg rent faktisk bekymret for, om der kan komme en situation i fremtiden, hvor statsministeren også trækker os med ind i en krig, og hvor præ-

sident Bush så ikke nedlægger veto mod en udvidelse af den krig.

Det synes jeg er vigtigt at drøfte igennem, for når Folketinget eller Det Udenrigspolitiske Nævn giver regeringen et mandat, er det jo vigtigt at vide, om det mandat har en bestemt rækkevidde, eller om det kan trække Danmark med ind i yderligere krigshandlinger.

Så skal jeg bare understrege over for statsministeren, at der nok er ét punkt, hvor vi er enige, nemlig at der er mange fejl og mangler ved det syriske diktatur. Jeg tror bare ikke, vi er enige om, hvordan man får indført demokrati i Syrien. Det er så en helt anden og meget lang snak, og den vil jeg meget gerne tage med statsministeren.

Søren Søndergaard (EL):

Men altså selv om man har et lyst sind, synes jeg, statsministeren alligevel kan komme med nogle bemærkninger, der lige pludselig får en sort sky til at gå for solen, så man tænker: Hvad sker der her? F.eks. når statsministeren siger, at den krigsretorik, Rumsfeld brugte over for Syrien, jo bare var for at få Syrien til at lade være med at støtte Hizbollah og andre terroristorganisationer, og det formodede statsministeren så også at Enhedslisten skulle støtte.

Hvad var det egentlig, statsministeren mente med den udtalelse? Støtter statsministeren krigsretorikken mod Syrien? Indgår det i statsministerens idé, at der muligvis skal gennemføres en krig mod Syrien, eller mener statsministeren blot, at retorik er sådan et skuespil, hvor man skruer sig op og snakker om krig osv., og så mener man alligevel ikke noget med det?

Så kan statsministeren ikke afklare: Er statsministeren enig i, at det er rigtigt at bruge den krigsretorik, som Rumsfeld har brugt over for Syrien, eller mener statsministeren ligesom Enhedslisten, at der skal bruges andre midler for at få væltet det syriske diktatur?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg betragter det ikke som krigsretorik, og som allerede nævnt har præsident Bush jo også fuldstændig afvist, at der skulle være tale om planer om et angreb på Syrien.

For en ordens skyld vil jeg gerne understrege, at den danske regering ikke finder, at der er grundlag for et angreb på Syrien.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2777

12) Til økonomi- og erhvervsministeren af:

Ole Vagn Christensen (S):

»Vil ministeren genoverveje at tilføre Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi dets basistilskud set i lyset af, at der gennem 20 år er skabt 30.000 nye arbejdspladser og en årlig eksport på 30 mia. kr. inden for vedvarende energi, samt i lyset af tre erhvervsrettede forsknings- og udviklingsopgaver, der inden for de seneste måneder har resulteret i pilotprojekter inden for bygningsintegrerede solceller, afprøvningsfaciliteter for bølgekraftanlæg og udvikling af en brintbil med forbrændingsmotor?«

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Som tidligere nævnt er ovenstående spørgsmål efter aftale med spørgeren udsat til senere besvarelse.

Spm. nr. S 2778

13) Til økonomi- og erhvervsministeren af:

Ole Vagn Christensen (S):

»Vil ministeren besvare, om der foreligger cost-benefit-analyser, der kan godtgøre, om store, statslige forskningsenheder som Forskningscenter Risø og universiteterne udviser højere effektivitet og kreativitet, der i forhold til den offentlige ressourceindsats resulterer i en større produktfornyelse til gavn for erhvervsliv, eksport og beskæftigelse, end mindre forsknings- og udviklingsenheder som Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi og tilsvarende med baggrund i den folkelige, erhvervsrettede forskning og udvikling inden for vedvarende energi-produkter?«

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Som tidligere nævnt er ovenstående spørgsmål efter aftale med spørgeren udsat til senere besvarelse.

Spm. nr. S 2748

14) Til økonomi- og erhvervsministeren af:

Ole Vagn Christensen (S):

»På hvilke måder mener ministeren at en telefonrådgivning, hvor man kan ringe og få hjælp og vejledning til iværksætterprojekter, er administrativt tung og besværlig?«

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Som tidligere nævnt er ovenstående spørgsmål efter aftale med spørgeren udsat til senere besvarelse.

Spm. nr. S 2881

15) Til udenrigsministeren af:

Frank Jensen (S):

»Vil udenrigsministeren redegøre for sit syn på statsministerens brud på fortroligheden over for Tysklands foreløbige forhandlingsposition om tyrkisk medlemskab af EU under det danske formandskab?«

Frank Jensen (S):

Spørgsmålet her er jo stillet for at få udenrigsministerens syn på den sag, som vi tidligere har haft lejlighed til at spørge statsministeren om, nemlig det brud på fortrolighed, som statsministeren gennemførte, da han valgte, at der i tv-filmen om »Fogh bag facaden« skulle medbringes en sekvens, hvor udenrigsministeren refererer Joschka Fischers, den tyske udenrigsministers synspunkter om de foreløbige tyske positioner i forbindelse med forhandlingerne om Tyrkiets optagelse i EU.

Jeg glæder mig til at høre udenrigsministerens beskrivelse af sit eget syn på sagen.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg har jo sagt, at jeg selvfølgelig ikke havde gentaget, hvad Joschka Fischer siger til mig, hvis jeg havde været klar over, at det blev bragt på fjernsynet.

Frank Jensen (S):

Jeg synes, det var prisværdigt ærligt, det svar, vi her fik fra udenrigsministeren. Det vil sige, at udenrigsministeren ikke var klar over, at der her blev filmet med lyd på.

Jeg forstår det sådan, at det, udenrigsministeren mener, er, at han havde en forventning om, at der var tale om dækbilleder, som vi er vant til også her i Folketinget, når vi inviterer kamerafolk med indenfor, bl.a. i Det Udenrigspolitiske Nævn, at så er det altså uden lydoptagelse, når man kommer tæt på folk, der samtaler under udvalgs møder.

Kl. 15.20

Jeg vil bare bede udenrigsministeren om at bekræfte, at der altså her var tale om, at udenrigsministeren havde den opfattelse, at denne

sekvens ikke skulle bringes i en tv-udsendelse med lyd på. Hvis udenrigsministeren havde vidst det, var det noget, udenrigsministeren havde valgt at tage ud, eller i det her tilfælde ville udenrigsministeren have valgt at lade være med at referere Joschka Fischer for det synspunkt.

Keld Albrechtsen (EL):

Det er jo åbenlyst, at regeringen har et stort internt problem med den her sag; det vil vi andre ikke rodes ind i.

Men jeg vil gerne spørge udenrigsministeren: Har ministeren kendskab til, hvad det er for nogle klip, som statsministeren har skåret ud af tv-programmet? Vi prøvede at få statsministeren til udtale sig om, efter hvilke kriterier de klip var fjernet, om det f.eks. var for at fjerne episoder, der kunne være pinlige for den danske regering.

Det kan jo være, at udenrigsministeren ved, hvilke klip der er skåret væk, som kunne bidrage til en større åbenhed, end statsministeren var indstillet på.

Pernille Blach Hansen (S):

I forlængelse af udenrigsministerens korte besvarelse her vil jeg bare gerne spørge, om det så er udenrigsministerens opfattelse, at gengivelsen af den tyske regerings holdning og det, at det ikke blev klippet fra, faktisk var et udtryk for, at der her skete et brud på fortroligheden i forhold til Tysklands position.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen altså det er jo meget let at svare på. Jeg har sagt, jeg havde selvfølgelig ikke udtalt mig omkring Joschka Fischer, hvis jeg havde vidst, at det blev bragt i fjernsynet. Det siger også sig selv, at jeg altså ikke vidste, at jeg blev optaget med lyd på, som hr. Frank Jensen forudsætter.

Jeg kan sige til hr. Keld Albrechtsen, at da jeg jo ikke har haft kendskab til de forskellige sekvenser i filmen og heller ikke set råklippene, har jeg ikke noget kendskab til, hvad der måtte være klippet ud eller ikke klippet ud. Det må man spørge statsministeren om.

Til fru Pernille Blach Hansen kan jeg kun sige, at jeg jo har svaret, at hvis jeg havde vidst, det blev bragt med lyd på, ville jeg ikke have udtalt mig.

Frank Jensen (S):

Jeg vil kvittere for den meget klare tale, vi hører fra udenrigsministeren.

Jeg vil så spørge udenrigsministeren: Hvis det her er et led i en ny åbenhedspolitik, at man bringer denne form for båndoptagelser med lyd på fra internationale topmøder, vil udenrigsministeren så tage skridt til at sikre, at det her ikke får en stil og et indhold, der gør, at vi i fremtiden også kommer til at krænke fortrolige oplysninger fra vores allierede og fra vores samarbejdspartnere i andre lande?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen det er klart, at diplomati jo meget bygger på, at man udveksler oplysninger, også på et mellemstadium, også oplysninger, som ikke nødvendigvis bliver de rigtige, når man kommer frem til slutresultatet. Det siger jo sig selv. Det kender alle her i Folketinget, at man afprøver forskellige synspunkter og ideer, og det skal man have lov til at gøre.

Jeg har også hørt statsministeren sige i forbindelse med sin besvarelse, at der naturligvis er forhandlingssituationer, som man ikke kan have åbenhed omkring. Og diplomati i udenrigspolitik består i meget høj grad i udveksling af signaler. Det er nødvendigt, at man kan have det som fortrolighed, ellers bliver det meget svært at udveksle signaler.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2892

16) Til udenrigsministeren af:

Søren Søndergaard (EL):

»Var udenrigsministeren klar over, at hans udtalelser om Joschka Fischers holdninger til Tyrkiets optagelse i EU blev optaget til og bragt i DR's dokumentarudsendelse »Fogh bag facaden«, og hvad synes han om, at det skete?«

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen det er jo en gentagelse af det tidligere spørgsmål. Svaret er nej. Jeg var godt klar over, at der var optagelse, men jeg var ikke klar over, at der blev optaget med lyd på i den sekvens. Det har jeg jo svaret på.

Jeg har også svaret, at hvis jeg havde vidst det, havde jeg ikke udtalt mig, som jeg gjorde. Og havde jeg fået forelagt det, havde jeg anbefalet, at det blev klippet bort.

Søren Søndergaard (EL):

Skal jeg forstå udenrigsministeren på den måde, at udenrigsministeren følte sig sådan nærmest som deltager i en slags »skjult kamera« eller i hvert fald skjult lydoptagelse, for det resultat, der kom ud af det, var ikke noget, der var tilsluttet fra udenrigsministerens side? Skal det forstås på den måde?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Ja, det er rigtigt forstået, for havde jeg ønsket det på den måde, havde jeg jo ikke foretaget det på den måde, så havde jeg ikke udtalt mig. Det er jo fremgået af det, jeg har sagt hidtil.

Situationen er den, som det også er fremgået af Folketingets dialog med statsministeren for lidt siden, at der altid er kameraer. Der er mange kameraer, de er jo på afstand. Og det vil sige, at når der er kamera og lyd på, er det en anden situation. Det havde jeg ingen fornemmelse af at der var. Men jeg kan også være både blind, dum og døv. Det er jo muligt.

Søren Søndergaard (EL):

Ja, det sidste vil jeg i hvert fald ikke udtale mig om.

Statsministeren og statsministerens spindoktor har jo meget tydeligt udtalt i tv, at alle vidste, at der var tale om, at der blev optaget med både billede og lyd. Udenrigsministeren gør klart opmærksom på her og har også gjort det tidligere, at det vidste udenrigsministeren ikke. Men så sent som i dag, for ganske kort tid siden, insisterede statsministeren på, at der ikke var tale om skjult kamera, og at folk havde mulighed for at vide det. Derfor kunne jeg godt tænke mig, at udenrigsministeren måske lidt klarere gjorde opmærksom på, hvad der er årsagen til, at der er den her store forskel i regeringen.

Kl. 15.25

Jeg havde ligesom forestillet mig, at når vi kom her i dag, havde regeringen i hvert fald koordineret sine forklaringer, så vi fik den samme forklaring fra statsministeren og fra udenrigsministeren. Alligevel får vi modsatrettede forklaringer.

Hvis denne her sag skal lykkes, mon der så er mulighed for, at forklaringerne på et eller andet tidspunkt bliver samstemt?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen der er ikke noget mærkeligt i det, det ved man jo. Når to mennesker er med i det samme forløb, er det ikke nødvendigvis sådan, at de op-

lever det på samme måde og har samme viden om, hvad det er for en situation, de befinder sig i. Derfor vil man også bagefter få to forskellige forklaringer. Det går jeg ud fra at dommere også ved meget om, at sådan er det normalt mellem mennesker.

Jeg var altså ikke vidende om, at der blev optaget med mikrofon på; så havde jeg selvfølgelig ikke udtalt mig.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2889

17) Til udenrigsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Vil udenrigsministeren redegøre for, hvordan der er taget højde for eksisterende resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd om Israel-Palæstina-konflikten i udkastene til køreplan for fredsprocessen mellem Israel og palæstinenserne, og i denne forbindelse oplyse, om det stadig er dansk politik, at nævnte resolutioner skal respekteres og opfyldes?«

Keld Albrechtsen (EL):

Desværre er det jo sådan, at den israelske statsminister Ariel Sharon har sagt, at den arabiske verden i almindelighed og palæstinenserne i særdeleshed er blevet rystet – altså efter Irakkrigen. Det mener han nu skal udnyttes til at stille palæstinenserne ringere i fredsforhandlingerne.

Derfor synes jeg, det er meget vigtigt, at Danmark udsender det signal, at vi ikke vil acceptere, at der som følge af et øget pres på palæstinenserne, som følge af den fuldstændige amerikanske militære dominans i området skal forhandles på ringere betingelser. Derfor skal der ikke stilles krav om, at den palæstinensiske side på forhånd skal til at opgive en lang række af sine positioner i forhandlingerne.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Hvis spørgeren og formanden tillader det, vil jeg besvare spørgsmålet, som det er stillet. Og det går altså ud på, om jeg vil redegøre for, hvordan der er taget højde for eksisterende resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd om Israel-Palæstina-konflikten i udkastene til køreplan for fredsprocessen mellem Israel og palæstinenserne, og i denne forbindelse oplyse, om det stadig er dansk politik, at nævnte resolutioner skal respekteres og opfyldes.

Hertil er svaret: Det danske formandskabs udkast til køreplan for oprettelsen af en palæstinensisk stat fremhæver, at en endelig israelsk-palæstinensisk fredsaftale skal baseres på sikkerhedsrådsresolutionerne 242, 338 og 1397.

Det samme gør i øvrigt den version, som der blev opnået principiel enighed om på kvartetmødet i Washington den 20. december 2002, ligesom begge tekster endvidere fremhæver, at en fredsaftale også skal bygges på principperne fra Madridkonferencen i 1991 om »land for fred«, aftaler tidligere underskrevet af parterne samt den arabiske fredsplan fra Beiruttopmødet i marts 2002.

Det er nu som før regeringens politik, at en endelig fredsaftale skal respektere disse sikkerhedsresolutioner. Og som det fremgår af køreplanen, er det i fase 3, hvor vi taler om, at sikkerhedsrådsresolutionerne 242, 338 og 1397 skal opfyldes i forbindelse med at vende tilbage til grænserne fra 1967.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak for svaret.

Jeg synes, det er væsentligt at få fastslået, at det stadig væk må være udgangspunktet, også uanset at den israelske regering forsøger at få forrykket grundlaget for forhandlingerne, inden de starter.

Der er så blot et udestående spørgsmål, som kan blive meget alvorligt, og som jeg godt vil spørge ministeren om. Det er spørgsmålet om den israelske regerings krav om, at den palæstinensiske side på forhånd skal opgive kravet om retten for flygtninge til at vende hjem til de besatte områder.

Det har været et israelsk krav, at allerede inden forhandlingerne kan starte, skal det palæstinensiske selvstyre opgive det krav. Det er jo naturligvis dybt urimeligt, og derfor håber jeg, at udenrigsministeren kan supplere med også at give tilsagn om, at fra dansk side vil man naturligvis ikke gøre noget som helst forsøg på at afkræve palæstinenserne en sådan forhåndsindrømmelse.

Kl. 15.30

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Nej, det vil vi ikke gøre. Den køreplan, som vi tog initiativet til, og som altså er den, som verden stadig væk arbejder ud fra, nævner, at på den internationale konference, som skal finde sted i fase 3 – det var det, der dengang skulle ske mellem 2004 og 2005, men jeg må gå ud fra, at

det er forrykket noget på grund af forsinkelsen – skal vi finde frem til den permanente status, hvor vi også taler om grænserne, om Jerusalem, om flygtningene og bosættelserne.

Så det vil sige, at flygtningene og deres ret til tilbagevenden eller erstatning er en del af den endelige løsning. Det er klart, at vi ikke kræver, at det er et punkt, der skal være opgivet fra palæstinensisk side. Hvis man kan løse det, er man jo velkommen til det, for der er fra den arabiske verden ønske om at få løst flygtningeproblemet på den ene eller den anden måde.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige ministeren tak for svaret. Jeg mener, at det er et meget positivt svar og også et helt nødvendigt svar i de her forhandlinger, for vi har altså den bekymring, at den israelske regering forsøger at udnytte situationen. Derfor er det meget vigtigt for fredsprocessen, at der kommer sådan et signal, som udenrigsministeren har givet her i dag. Tak for det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Det næste spørgsmål er til socialministeren af fru Sandy Brinck. Da ministeren ikke er til stede, skal jeg udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 15.40.

Mødet udsat kl. 15.32

Mødet genoptaget kl. 15.40

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, ministeriet er ansvarlig for, at ministeren er til stede i salen, når der er brug for det i Folketingets tjeneste. Ministeriet bedes have ordninger, så ministeren kan være her til enhver tid, der er brug for det.

Spm. nr. S 2879

18) Til socialministeren af:

Sandy Brinck (S):

»Er ministeren enig med bl.a. formanden for Kommunernes Landsforening, Ejgil W. Rasmussen (V), i, at ældrepakken kan medføre dyrere hjemmehjælp?«

Skriftlig begrundelse

KL's formand påviser i Politiken den 4. april 2003, at det frie valg gør hjemmehjælpen dyrere. Det skyldes, at de private leverandører har frit valg i forhold til, hvilke områder de ønsker at tilbyde hjemmehjælp i. De private leverandører modtager, uanset hvilket område de opererer i, den gennemsnitspris, kommunen har beregnet ud fra kommunens samlede geografiske, demografiske og ydelsesmæssige sammensætning. Gennemsnitsprisen er således baseret på såvel de områder, hvor det er dyrt at levere hjemmehjælp, og de områder, hvor det er forholdsmæssigt billigere at levere hjemmehjælp. De private leverandører vælger oftest at tilbyde hjemmehjælp i befolkningstætte og dermed forholdsmæssigt billigere områder. Dermed bliver prisen for den private hjemmehjælp højere, end den burde, hvilket medfører en uheldig prisspiral.

Sandy Brinck (S):

I Politiken den 4. april udtaler formanden fra Kommunernes Landsforening, Ejgil W. Rasmussen, sig meget kritisk om regeringens ældrepakke. Han siger bl.a.:

»Problemet er, at de private firmaer udelukkende byder sig til de mest lukrative områder, hvor folk bor tæt, og der kan skabes en forretning på at yde hjælp. Det gør firmaerne til den gennemsnitspris, som kommunerne har udregnet.«

Og han fortsætter:

»Og de private firmaer kan så sidde og score gevinsten på de stigende priser, så de bliver ved at få den højere og højere gennemsnitspris for den samme ydelse. Det er en meget uheldig prisspiral, og det har aldrig været meningen med at indføre det frie valg for borgerne.«

Det siger altså formanden for Kommunernes Landsforening.

Jeg synes, at pointen er temmelig bekymrende og alvorlig, hvis det er korrekt, at vi hermed kan komme i den situation nu og i fremtiden, at vi risikerer at skabe en opadgående prisspiral, som gør, at vi får færre hjemmehjælpstimer for borgernes skattekrone. Jeg skal høre, om ministeren er enig i ræsonnementet.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Først vil jeg gerne undskyldte over for Folketingets formand og spørgeren, at jeg blev forsinket. Det er selvfølgelig uacceptabelt.

Men nej, jeg er bestemt ikke enig med KL's formand i, at ældrepakken eller nærmere bestemt det frie leverandørvalg medfører dyrere hjemmehjælp. Men jeg er glad for denne lejlighed til endnu en gang at rette op på et par misforståelser, der ligger bag bl.a. formandens bekymring.

For det første er det ikke rigtigt, at alle leverandører nødvendigvis skal have den samme pris, uanset hvor i kommunen de leverer. Hvis kommunen ikke ønsker at bringe hjemmehjælpen i udbud, så skal prisberegningen som bekendt ske på baggrund af de langsigtede, gennemsnitlige omkostninger ved den kommunale leverandørvirksomhed. Men hvis disse omkostninger varierer meget, kan kommunalbestyrelsen godt fastsætte forskellige priser i forskellige distrikter, f.eks. en pris i midtbyen og en anden i pris i yderdistrikterne. Det er bare et krav, at prisforskellen afspejler reelle forskelle i, hvad det koster at levere ydelserne i forskellige distrikter.

For det andet kan kommunalbestyrelsen kræve, at leverandørerne skal acceptere de brugere, der ønsker at vælge dem. Frit valg er frit valg for borgerne og ikke for leverandørerne. Leverandørerne kan ikke bare fravælge de kunder, der er dyre eller besværlige, f.eks. fordi de bor i udkanten af kommunen.

Så alt i alt mener jeg, at det beror på ukendskab til ordningen, når formanden for KL påstår, at ældrepakken gør hjemmehjælpen dyrere. De nye lovregler medfører ikke en uheldig prisspiral på hjemmehjælp, hvis blot kommunen husker at tilpasse sin egen drift til antallet af kunder i butikken.

Kravene til prisberegningen skal på ingen måde favorisere de private leverandører. De skal såmænd bare sikre, at kommunale og private leverandører får lige vilkår, og så bliver det hjemmehjælpsmodtagerne selv, der får lov til at vælge, hvem der kommer ind i deres hjem.

Sandy Brinck (S):

Det skulle undre mig meget, hvis formanden for Kommunernes Landsforening fuldstændig har misforstået det hele. I så fald er han ikke alene om så fatal en misforståelse. Faktisk udtaler borgmester Erik Fabrin, som også er Venstre-mand, til Mandag Morgen den 31. marts fuldstændig det samme. Jeg citerer:

»Loven er et skoleeksempel på, hvordan Folketinget ikke skal bære sig ad, hvis man vil bruge frit valg til at skabe en bæredygtig udvikling i

velfærdssamfundet. Resultatet er, at man spiller ½ mia. uden at få mere service for borgerne eller højere kvalitet.«

Hr. Preben Rudiengaard, en folketingskollega og også borgmester for Venstre i Ribe, siger således også til Mandag Morgen, og jeg citerer:

»Det virker lidt absurd, for min forventning var da også, at det frie valg ville gøre prisen lavere.«

I samme artikel er socialministeren faktisk citeret for også at ville have Konkurrencerådet til at kigge på priserne, og deri ligger der vel en erkendelse af, at vi risikerer, at metoden rent faktisk giver en opadgående prisspiral. Derfor forstår jeg ikke, at ministeren blot kan henvise til, at alle andre end ministeren har misforstået det hele.

Jørn Pedersen (S):

Er ministeren helt uenig i, at de kommuner, der i forvejen havde frit valg-ordninger med de nugældende regler, er nødt til at lave nye udbudsmaterialer, og dermed kan man jo faktisk finde eksempler på – og det viser KL's undersøgelse jo klart og tydeligt – at nogle af kommunerne, der i forvejen havde et tilbud om frit valg til hjemmehjælpsbrugere, har været nødt til at bruge nogle af de penge, der var tiltænkt hjemmehjælpstimer, til at lave administrativt arbejde, fordi der nu er nogle regler, der betyder, at udbuddet bliver anderledes. Er det korrekt opfattet, eller er det misforstået af KL?

KL 15.45

Socialministeren (Henriette Kjær):

Det er to forskellige problemstillinger, som KL's formand refereres for i Politiken, og hr. Fabrin refereres for i Mandag Morgen. Det, som KL's formand taler om, er, at han mener, at det er dyrt for kommunerne, fordi man måske mister nogle gode kunder. Hvis mange ældre, der bor i midtbyen, hvor de bor tæt, går over til det private, så hænger han, mener han, på de andre, der bor i yderdistrikterne, altså på den hjemmehjælp, der er dyrere at give.

Der siger jeg så, at det er forkert opfattet, for der kan man splitte det op i distrikter, sådan at man også har en forskellig omkostningsprofil i de forskellige distrikter og dermed også en forskellig betaling til de private firmaer, der er. Og man kan også sige, at man kræver af de private, der byder ind i kommunen, at de skal kunne tage alle de ældre, der bor i kommunen. Så det er altså forkert, hvad KL's formand siger.

Så er det fuldstændig rigtigt, at hr. Fabrin siger, at hans hjemmehjælp er blevet dyrere. Og det er jo, fordi de har fået presset de private firmaer til en pris, der var lavere end den pris, kommunen selv kunne udføre sine opgaver for. Og nu, hvor de altså har valgt den model, der betyder, at det er kommunens pris, der er gældende, så er det jo til den pris, man skal udføre opgaven. Man kunne så i Søllerød have valgt udbudsmodellen i stedet for, hvor det er en konkurrence på pris og kvalitet.

Sandy Brinck (S):

Det er klart, at der er to ting, der gør, at pengene faktisk ikke giver bedre eller flere hjemmehjælpstimer for den ældre. Det skal vi også komme ind på under næste spørgsmål.

Men jeg synes ikke, at ministeren har givet et godt svar på, om KL's formand da virkelig fuldstændig helt og aldeles kan have misforstået metoden. Og derfor vil jeg godt spørge ministeren, om ministeren kan garantere, at der ikke kommer en opadgående prisspiral som følge af den her metode, og hvis det sker mod ministerens forventning, om ministeren så er indstillet på sammen med de partier, som har stemt lovgivningen igennem, at ændre metoden, sådan at det, der altså er utilsigtet, nemlig en højere pris pr. hjemmehjælpstime, selvfølgelig ikke er den virkelighed, vores ældre medborgere skal leve med.

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil også gerne følge op på det sidste spørgsmål og spørge ministeren: Er det ikke korrekt, at kommuner kan komme i en situation, hvor der ikke er nogen, der vil byde, altså nogen private firmaer, der vil byde på opgaven? Er det ikke korrekt, at kommunen under alle omstændigheder skal lægge udbudsmateriale klar?

Kommer vi så ikke i en situation, hvor kroner, mange kroner, der kunne være brugt til en bedre hjemmehjælp, faktisk går til noget, som borgerne ikke ønsker at bruge dem til? Og kan KL ikke have ret i, at der også dér ligger nogle ting omkring folks bopæl, hvor man kan sige, at firmaer ikke vil byde på områder i f.eks. tyndtbefolkede områder? Det har de jo ikke pligt til at gøre.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Nej, men så kan kommunen jo lade være at dele kommunen op i områder og sige, at det er muligt at komme ind som leverandør her, og at man

skal dække alle områder. Det er jo borgerne, det er den ældre, der vælger, om man vil skifte fra en offentlig til en privat leverandør. Et privat firma kan jo ikke sige nej tak til en bestemt kunde. Så kan vedkommende ikke levere til kommunen. Så derfor er det tankescenarie jo forkert.

Til fru Sandy Brinck om, hvorvidt KL's formand har misforstået loven: Jeg mener i hvert fald, at han har overset den mulighed, der er i loven, for at dele en kommune op i distrikter, sådan at der er muligheden for at tage nogle yderdistrikter og sætte en højere pris dér, for det er jo også dyrere for kommunen at udføre hjemmehjælpen dér. Og det tror jeg faktisk at KL's formand har overset med de udtalelser, han har haft i Politiken.

Men jeg ved jo ikke, hvad hans tankesæt er, og derfor kan jeg jo ikke svare fyldestgørende for det. Det kan kun han selv svare på.

Jeg mener ikke, at der her er en opadgående udgiftsprofil. Jeg tror faktisk, den bliver nedadgående, for nu bliver det synligt for kommunalbestyrelsesmedlemmerne, hvad hjemmehjælpen koster. Man har jo selvfølgelig et incitament i forhold til at få prisen ned, fordi det er også den pris, man skal betale til de private firmaer, der gerne vil ind i kommunen. Og jeg har da hørt fra flere kommuner, at de nu har fået et klart overblik over, hvordan pengene bliver brugt på ældreområdet, og det giver også et bedre overblik over, hvordan man kan rationalisere og gøre tingene mere effektivt.

KL 15.50

Sandy Brinck (S):

Jo, og man kan jo gøre det synligt, at prisen bliver højere. At noget bliver synligt, gør jo altså ikke i sig selv, at det bliver billigt, godt og effektivt og med kvalitet.

Jeg synes ikke, at ministeren svarede på – og det kan vel næppe være, fordi der ikke var tid – om ministeren kan garantere, at der ikke sker denne her forhøjelse af priserne, sådan at vi får færre hjemmehjælpstimer for de penge, vi gerne skulle have ud til gavn og glæde for vores ældre medborgere.

Hvis det mod ministerens forventning skulle ske, er ministeren så indstillet på sammen med de partier, som har stemt den her lovgivning igennem, at ændre den, sådan at vi sikrer, at det i hvert fald ikke bliver en virkelighed, hvor vi skal bruge flere og flere skattekrone på færre og færre hjemmehjælpstimer?

Grete Schødts (S):

Jeg vil bare bede ministeren om at bekræfte, om ikke hensigten med hele ældrepakken var, at det var den enkelte borger, der skulle have en højere service, en bedre kvalitet, at det var hele målsætningen med at sige, at der skal være et friere valg mellem en privat og en kommunal hjemmehjælp.

Jeg synes, jeg hører ministeren sige, at det her egentlig kun handler om at bruge penge på at have et frit valg mellem en privat leverandør eller en kommunal, koste hvad det vil.

På nuværende tidspunkt ved vi, at der er masser af kommuner, som ikke har en privat udbyder eller tilbyder, og vi ved samtidig, at der er masser af borgere, der overhovedet ikke vil skifte fra den kommunale til den private. Hvornår er bægeret ligesom fyldt også for socialministeren med hensyn til alle de penge, vi bruger på det her?

Socialministeren (Henriette Kjær):

Nu er det jo sådan, at uanset om vi har frit valgordning eller ej, så har det her jo intet at gøre med, hvor mange timer hjemmehjælp den enkelte ældre får. Man bliver visiteret efter sit behov. Det er fastsat i loven, og sådan er det fortsat. Jeg vil meget gerne gøre opmærksom på, at det intet har at gøre med det frie valg.

Det, man har mulighed for, og som ældrepakken indeholdt, er at skifte, hvis man var utilfreds med den offentlige hjemmehjælp. Jeg mener, det er helt, helt fundamentalt, at man ikke, fordi man er ældre, skal være bundet til en ordning. Der må være mulighed for at skifte. Det var jo det, ordningen gik ud på.

Jeg kan ikke garantere, i hvilken retning prisudviklingen går. Det kan skyldes mange forskellige faktorer, hvis den går opad – *hvis* den går opad. Det kan være, der bliver et pres på lønningerne til social- og sundhedsassistenter og hjælpere, og hvad ved jeg. Men jeg har faktisk en formodning om, som jeg tidligere har sagt i et svar, at prisen går nedad, fordi det nu er synligt, hvad tingene koster, og at kommunalbestyrelsen har et incitament til at få prisen ned. Det tror jeg også godt man kan gøre.

Der er jo stor forskel på, hvad de forskellige kommuner bruger på hjemmehjælp, hvordan de har tilrettelagt den, og der tror jeg virkelig der bliver noget at hente, og at man kan udveksle erfaringer fra kommune til kommune.

Til fru Grete Schødts vil jeg sige, at loven var ment sådan – og sådan mener jeg også den kom-

mer til at fungere – at det er hensynet til den enkelte borger, der kommer til at stå i centrum her.

Man har nu fået den mulighed, hvis man er utilfreds med den service, kommunen giver en, at man kan skifte til et andet firma og få mere kontinuitet i forhold til den, der kommer og servicerer én i hjemmet, eller hvad nu end grunden kan være til det. Det her handler jo ikke bare om at bruge penge. Men jeg forstår jo godt, det har jeg sagt før her i salen, at mange kommuner synes, at det her har været en kæmpe stor mundfuld, og at de føler, de har brugt megen tid på at arbejde med at få loven til at virke ude i den enkelte kommune.

Det er jo også, fordi det kun var 17 ud af de 275 kommuner, der havde benyttet sig af at lave det her frie valg. Hvis man ser på de 17 kommuner og alle de ressourcer, de havde brugt for at indføre det frie valg, så var det ret meget. Så det er jo klart, at der er mange, der ytrer sig nu, hvor alle har skullet i gang med det.

Sandy Brinck (S):

Når ministeren siger, at det her ikke har noget som helst at gøre med hjemmehjælpstimer, altså antallet af hjemmehjælpstimer, så ved jeg ikke, hvad det er for en virkelighed, ministeren lever i.

Det her drejer sig om, at vi har en pose penge, nogle penge, som vi godt vil bruge bedst muligt på de ældre borgere, som har behov for hjælp. Hvis man bruger de penge til administrativt bøvvl eller til, at prisen pr. time bliver højere og højere, så er jeg ret sikker på, at det der visiterede behov ude kommunerne pludselig ændrer sig i nedadgående retning. Så er der simpelt hen færre penge at gøre godt med over for den ældre.

Kl. 15.55

Så hvis ministeren opretholder et billede af, at det her simpelt hen ikke har nogen betydning i forhold til den hjælp, vi kan yde, så er det virkelig meget, meget langt væk fra virkeligheden, og det bekymrer mig faktisk. Ministeren siger, hun ikke kan garantere, og at prisen kan udvikle sig af så mange årsager. Hvis det nu viser sig, og vi kan påvise, at det har noget at gøre med den her metode, så spørger jeg nu for tredje gang: Vil ministeren så være indstillet på sammen med de partier, som har stemt denne her lovgivning igennem, at ændre den, sådan at vi sikrer, at pengene kommer ud og virke der, hvor de skal, nemlig over for de ældre?

Socialministeren (Henriette Kjær):

Nu er det faktisk sådan, at denne her lov styrker de ældres retssikkerhed. Et væsentligt element i loven er, at man har adskilt myndighedsfunktionen og udførefunktionen, altså at kommunen nu skal se sig selv som myndighed og visitere borgerne til det her tilbud helt, helt uafhængigt af dem, der leverer ydelsen. Det blev faktisk ret ofte sammenblandet, før denne her lov kom, og det er en styrkelse af retssikkerheden, og det er med til at styrke loven, der siger, at det er den visiterede ydelse, man skal have, og at man ikke gør det her op efter, hvor meget der er i en pose penge. Det kan godt være, man tænker sådan i Socialdemokratiet, men det er ikke hensigten med loven, og det må man ikke.

Hvis fru Sandy Brinck har kendskab til kommuner, der agerer på den måde, så skal de indbringes for tilsynsmyndighederne. De gange, jeg har læst i aviserne, at man i forbindelse med en budgetrunde eller andet nu bare over hele linjen beskærer en halv time i den praktiske hjælp, som mange ældre får hver 14. dag, er jeg gået ind i hver eneste enkelt sag, jeg har fået kendskab til, for det må man ikke.

Så derfor er denne her lov en styrkelse af retssikkerheden. Den skal revideres om 2 år. Der får vi samlet op på de u hensigtsmæssigheder, der er. Der er det faldet til ro, om jeg så må sige. Der er den blevet implementeret i kommunerne, og der regner jeg faktisk med at den begynder at fungere. Som jeg har sagt tidligere, er det klart, at der er nogle ting, man kan kritisere her i begyndelsen. Al indkøring er besværlig og tager tid.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2880

19) Til socialministeren af:

Sandy Brinck (S):

»Mener ministeren, at de mange millioner, kommunerne har brugt på mere bureaukrati – eller bøvl, som ministeren har betegnet det – i forbindelse med ældrepakken, har fjernet det stopurstyranni, som statsministeren i valgkampen talte om at afskaffe?«

Sandy Brinck (S):

Det var altid rart at høre, at ministeren her i sin sidste besvarelse af det forrige spørgsmål erkendte, at der er nogle u hensigtsmæssigheder.

Det er så bare, synes vi, lidt ærgerligt, at vi skal vente 2 år på, at det bliver samlet op.

Det næste spørgsmål er i forlængelse heraf, nemlig at det under valgkampen jo var et meget stort tema, at hjemmehjælpen var hængt op i stopure og afkrydsningsskemaer og strekkoder og i det hele taget var meget kontrolfokuseret og meget ufleksibel. Det var faktisk et temmelig væsentligt tema i valgkampen.

Derfor er det selvfølgelig interessant, om den ordning, vi nu også diskuterede under det foregående spørgsmål, rent faktisk har medført færre eller flere af den slags målinger og vejninger i tid og centimeter, eller om ministeren er sikker på, at det nu også er slut med de mange løfter, der kom i valgkampen om, at det skulle være slut med stopurstyranni.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Indledningsvis vil jeg gerne understrege, at jeg bestemt ikke er enig i, at kommunerne har brugt mange millioner kroner på mere bureaukrati. Derimod har der af hensyn til borgernes retssikkerhed og den frie og lige konkurrence mellem alle leverandører været et behov for at lave en klar adskillelse af den kommunale myndighedsfunktion og den kommunale leverandørvirksomhed.

Men når fru Sandy Brinck taler om stopurstyranni og ældrepakken, så vil jeg gerne én gang for alle slå fast, at de ældre skal have den pleje og omsorg, de har behov for, og det står ikke til diskussion. Og netop kravet om erstatningshjælp er blevet styrket med ældrepakken.

Men jeg synes, det er uhyre vigtigt at give de ældre retten til at vælge mellem flere forskellige leverandører. Det betyder, at der er sat fokus på kommunalbestyrelsens evne til at omsætte bevilingerne til den omsorg og pleje, som faktisk leveres til den enkelte ældre. Kommunalbestyrelsen skal nu offentliggøre, hvad det faktisk koster at levere f.eks. en times omsorg og pleje i den enkelte ældres hjem.

Reglerne er som bekendt indrettet på den måde, at i de kommuner, hvor kommunalbestyrelsen ønsker at bevare en kommunal leverandør, det vil altså sige godkendelsesmodellen, vil afregningen til alle leverandører bl.a. afhænge af den kommunale leverandørs effektivitet i arbejdstilrettelæggelsen.

Kl. 16.00

De kommuner, som har en leverandør, der er i stand til at minimere omkostningerne til f.eks. administration og mødevirksomhed, får alt an-

det lige mere hjemmepleje for de samme penge end de kommuner, der ikke har styr på den slags ting. Det gælder i særdeleshed, hvis leverandøren samtidig kan sørge for en fornuftig planlægning og anvendelse af personalets tid i den ældres hjem. Ældrepacken og det frie leverandørvalg har således understreget vigtigheden af en effektiv og veltilrettelagt kommunal forvaltning af hjemmeplejen, hvor det i højere grad er blevet synligt for den enkelte kommunalbestyrelse, hvor meget hjælp de ældre faktisk får, og om det står i et rimeligt forhold til de penge, som kommunalbestyrelsen bevilger.

Sandy Brinck (S):

Ja, men igen må jeg sige, at det, at noget er synligt, gør det altså ikke godt bare lige ud ad landevejen.

Det er jo fint, at noget bliver synligt, men for at det skal blive synligt, er det så ikke netop sådan, at så har man behov for at måle og veje, tage tid og gå rundt med centimetermålet? Det er netop det, der skaber den meget klare synlighed af, hvad er det for en vare, vi skal have ud på markedet, ellers kan man ikke, og derfor er jeg alvorligt bekymret for, at vi har fået mere stopurstyranni. Jeg er alvorligt bekymret for, at der er blevet mindre fleksibilitet i den ydelse, man giver den ældre; at vi tværtimod har fået nogle standardvarer, som kan udbydes på et marked og dermed lever op til markedsprincipet.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Grete Schødts som medspørger.

Grete Schødts (S):

Vi venter med spænding på ministerens undersøgelse af, hvordan de 500 mio. kr. er brugt, men min tålmodighed er bristet lidt, så jeg har selv undersøgt, hvordan det ser ud ude i kommunerne.

Jeg har faktisk undersøgt 85 kommuner, og ud fra den undersøgelse ved jeg, at på nuværende tidspunkt ruller millionerne hen over skrivebordene til konsulentfirmaer, til bureaukrati og til administration, og der er ingen, der får mere tid, hverken til praktisk bistand eller til personlig pleje. Det er kun få, der overhovedet byder på opgaven, og der er faktisk ingen borgere, der har brug for de private leverandører.

På den baggrund vil jeg godt spørge ministeren angående den revision af loven, vi har aftalt: Er ministeren ikke enig i, at hvis mine påstande

er korrekte – hvilket de er – og hvis det samme viser sig, når man forhåbentlig i slutningen af maj måned har undersøgt alle kommunerne, laver vi en ny revision til efteråret? Det her er pengespild, der bare vil noget, og hverken fru Hansen, fru Jensen eller fru Petersen får mere hjemmehjælp og mere kvalitet for pengene.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jørn Pedersen som medspørger.

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil gerne spørge ministeren: Når man skal lave udbudsmateriale, vil man så ikke bruge stopure, centimetermål og andre ting? Og hvordan synes ministeren, det fungerer set i forhold til det, statsministeren sagde ikke én, men gentagne gange i valgkampen: Når der kom en ny regering, skulle stopurstyranni stoppe, og nu blev det mennesker og menneskers livskvalitet, det drejede sig om? Synes ministeren, at den udvikling, der kører nu, hvor kommunerne er nødt til at gøre mange ting med stopuret, går i den retning, som statsministeren lovede, eller i en anden retning?

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jamen jeg synes da bestemt, at det går i den rigtige retning, vil jeg sige til både fru Sandy Brinck og hr. Jørn Pedersen.

Jeg håber da, vi alle sammen kan være enige om, at stopurstyranni er fuldstændig uholdbart over for de ældre. Det er klart, at man i en forvaltning bliver nødt til at vide noget om, hvor lang tid det omtrent tager at støvsuge en 2-værelses lejlighed, og hvor ofte der skal vaskes sengelinned og andre ting. Men det skal ikke være synligt for borgerne, der er ikke noget med, at man skal lave manualer, og skrider tidsplanen i forhold til de anslåede tider, man har sat på de forskellige ting, skal man ikke stoppe med at udføre opgaven eller andet.

Jeg tror, det har været lidt oppe i debatten, at man nogle steder havde en meget fast tidsplan for, præcis hvor lang tid udførelsen af nogle forskellige opgaver skulle tage. Men vi ved jo alle sammen godt, at ældre mennesker kan være friske nogle dage og selv hjælpe til, og så går den personlige pleje meget hurtigere end de dage, hvor man er dårlig og ligger i sengen. Det er fornuftigt alle steder at have et overslag over, hvor lang tid det tager at udføre de forskellige ydelser, men det behøver jo overhovedet ikke at be-

tyde, at man skal rende rundt med et stopur eller et millimetermål ude omkring hos de ældre.

Så vil jeg så sige til fru Grete Schødts, som jeg har sagt så mange gange før: Det er jo klart, at når man skal have en stor lov til at virke ude i en kommune, kræver det selvfølgelig, at man sætter sig ned og finder ud af, hvad der skal gøres her. Mange steder skulle der desværre gøres en del, fordi man ikke havde synlighed på området. Man vidste sådan set ikke, hvad det lige præcis var, pengene blev brugt til, det har man så været nødt til at finde ud af, og det har krævet noget administrativt arbejde.

Kl. 16.05

Jeg vil ikke sige, at pengene er spildt, og at de ikke er blevet brugt godt. Jo, de er blevet brugt rigtig godt, for nu er det synligt, hvad man bruger penge på, og hvad man kan justere på. Nu har kommunalbestyrelsesmedlemmerne et rigtig godt redskab til at få større indflydelse på, hvordan den kommunale ældrepleje skal se ud, og det havde de faktisk ikke, før loven blev vedtaget.

Sandy Brinck (S):

Ministeren giver jo selv det bedste argument, når ministeren siger, at man bliver nødt til at vide, hvor lang tid det tager at støvsuge stuen. Det er nøjagtig det, man gør. Man tager tid på, hvor længe det tager at støvsuge stuen, og jeg vil tro, man bruger et stopur.

Så siger ministeren, at man stopper jo ikke, hvis det er sådan, at det tager længere tid. Tror socialministeren helt oprigtigt på, at en privat virksomhed, som skal tjene penge, af sit gode hjertes drift fortsætter med at støvsuge eller vasker op, eller hvad det nu måtte være, ud over den tid, som er angivet, ud over den tid, den får penge for? Fortsætter den private virksomhed bare med at gøre det, der skal gøres, også selv om tidsangivelsen for længst er overskredet? I så fald har ministeren opfundet en helt ny markedsmekanisme, som jeg er sikker på at mange økonomer ville være noget forundrede over at høre om.

Grete Schødts (S):

Jeg vil godt give socialministeren bare ét eksempel fra en enkelt kommune, der modtager 2 mio. kr. over bloktilskuddet. 440.000 kr. går alene til konsulentbistand, der er gået 990.000 kr. til visitatorer og medarbejdere, og der er gået 300.000 kr. alene til edb, annoncer og pjecer.

Er det penge, som socialministeren synes er godt brugt set i forhold til de hjemmehjælpstimer, de kunne være brugt til ude hos den enkelte ældre? Jeg føler, det er pengespild ud over alle grænser, og jeg appellerer meget til ministeren om at tage hånd om de ting, så vi får det bureaukrati stoppet hurtigst muligt.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Socialministeren... Nej, hr. Jørn Pedersen ønsker ordet som medspørger, værsgo. Men det skal man lige markere.

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil minde formanden om, at det har jeg gjort for længe siden.

Jeg vil godt spørge socialministeren: Er det den enkelte ældres indflydelse, vi taler om her? Jeg er bange for, at netop for at gøre noget, som sikkert er nyttigt, når man skal have et udbudsmateriale, nemlig bruge stopure og centimetermål og andre ting, når man frem til, at man får en nøje afmålt ydelse, så den enkelte ældre hjemmehjælpsbruger kan vælge en nøje afmålt ydelse, enten hos kommunen eller hos et privat firma.

Jeg tror, mange ældre har haft en forventning om, at de fik større indflydelse på deres hjemmehjælp, når de nu fik et frit valg. Men er det ikke sådan i virkelighedens verden, at den ældres indflydelse er blevet langt mindre? Det, man kan kalde fleksibel hjemmehjælp, er vel faktisk på vej til at forsvinde på grund af dette system, og det var næppe meningen.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Nu synes jeg altså godt nok, man løber fra noget, man selv har været dybt inde i, bliver jeg nødt til at sige. Man har udmærket vidst fra Socialdemokratiets side, at det selvfølgelig krævede en indkøring, og man har udmærket vidst, at nogle af pengene selvfølgelig skulle bruges til at indrykke annoncer, hvor man bl.a. fortæller borgerne i kommunen, at nu er der kommet et frit valg, og det kan de benytte sig af. Man har også vidst, at når der bliver indført en ny lov, kræver det bl.a., som tilfældet er her, at man adskiller myndighedsfunktionen og udførelsfunktionen fra hinanden, og det kræver selvfølgelig nogle ressourcer.

Det er en engangsressource, som skal bruges her, men de 500 mio. kr. er jo ikke kun blevet givet i ét år. De er blevet givet i år 2000, inden arbejdet skulle i gang, så de kunne forberede sig

på det, de er også blevet givet i år, og jeg er sikker på, at fru Grete Schødts ikke har nogen tal endnu for i år, fordi kommunerne ikke har noget overblik over det. Men det er klart, at i år 2000 skulle pengene netop bl.a. bruges til, at tingene blev forberedt, og pengene vil jo blive udbetalt år efter år, og det er bestemt meningen, at de skal bruges til et generelt løft i ældreplejen.

Men man ved jo også godt i Socialdemokratiet – og det har vi heller aldrig talt om, da vi forhandlede om lovforslaget – at der er ingen af os, der har stillet de ældre noget i udsigt. Man har vidst, at de ældre får den ydelse, de er visiteret til, og derfor synes jeg, det er underligt lige pludselig at komme med den beskyldning, at vi har foregøglet de ældre, at de nu får mere hjemmehjælp eller andet. De ældre får den ydelse, de er visiteret til, men der er blevet strammet op på den erstatningshjælp, der tidligere flød mange steder, så man ikke fik den. Nu er det fuldstændig præciseret, at hvis der er blevet aflyst hjemmehjælpstimer, skal man have den fulde ydelse leveret inden for et overskueligt tidsrum.

Kl. 16.10

Derfor må jeg altså sige, at nu synes jeg, at man skal slå koldt vand i blodet og lade loven virke. Den er først trådt i kraft her ved årsskiftet, og mange kommuner har ikke engang fået den implementeret endnu. De er først lige begyndt at tilbyde det frie valg til deres ældre borgere, og derfor synes jeg altså, man er meget, meget skrårisker fra Socialdemokratiets side, når man farer ud og kræver lovændringer her og nu.

Sandy Brinck (S):

Jeg skal love ministeren, at vi på ingen måde er skrårisker, men vi er bekymrede, for de signaler, vi hører ude fra kommunerne, taler altså om nogle administrationsomkostninger, som er langt, langt over, hvad nogen af os kunne have forestillet os.

Lad mig så bare sige, at vi faktisk havde en forventning om, at det ville give større indflydelse til den ældre selv. Men det, vi desværre hører, er, at denne meget afmålte ydelse faktisk hindrer den fleksibilitet, som jeg selv normalt kalder den menneskelige elastik, og som vi bliver nødt til at kunne yde i den service, vi giver gennem socialpolitikken.

Så siger ministeren, at man ved jo godt – og det vidste Socialdemokraterne også – at det ville koste noget at indføre ordningen. Men Københavns Kommune har altså skrevet i en pressemeddelelse den 10. april 2003, at i øjeblikket ko-

ster det dem 16,3 mio. kr., og for fremtiden vil det koste dem 13,7 mio. kr. Det er altså ganske mange penge, og det er penge, som vi kunne have anvendt til regulær hjemmehjælp til den enkelte efter det behov, den enkelte har. Jeg synes altså, ministeren burde genoverveje, om det er måden at bruge pengene på.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Socialministeren. Fru Grete Schødts har haft ordet to gange, og så er der ikke flere spørgsmål. Sådan er reglerne, som man selv har været med til at fastsætte.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg bliver nødt til at gentage, at jeg mener, pengene er blevet givet utrolig godt ud, fordi kommunerne nu har fået klarhed over, hvad det koster at levere den hjælp til de ældre, som de leverer i dag. Det vil jeg fortsat fastholde.

Det kommer stærkt bag på mig, at kommunerne ikke har haft bedre overblik. Det er selvfølgelig beklageligt, at de har skullet bruge forholdsvis mange midler på at klarlægge tingene, så det er synligt for både borgerne, kommunalbestyrelsesmedlemmerne og private leverandører, hvad en hjemmehjælpstime koster, og hvad det indebærer. Men det betyder altså ikke, at der noget galt med lovgivningen.

Som jeg sagde før, er der mange steder, hvor loven beklageligt nok ikke er trådt i kraft endnu, og derfor synes jeg, Socialdemokratiet er meget skrårisker i de meldinger, jeg får. Jeg får nemlig også mange meldinger om, at der er mange, der synes, det er besværligt, og det er det også, fordi det er et stort lovkompleks. Hvis man ikke har arbejdet med det frie valg i kommunerne før, er det selvfølgelig en stor mundfuld at skulle gennemføre.

Nu har jeg ikke set den pressemeddelelse, men jeg vil sige, at hvis Københavns Kommune fortsat skal bruge 13 mio. kr. til administration, er det nok København Kommune, der er noget galt med. Så er de simpelt hen ikke dygtige nok til at yde deres ældrepleje, for når man én gang har sat standarden for, hvordan ældreplejen skal udføres, er der jo ikke nogen grund til, at man år efter år skal bruge mange millioner kroner på at lave det administrative arbejde. Det burde på ingen måde være mere besværligt, end det var, før denne lov blev vedtaget.

Jeg vil også sige, at de tilfælde, hvor jeg har fået meldinger fra kommunerne om, hvor meget de har brugt til administration for at gennemfø-

re loven – og vi har gået tallene igennem – viser det sig, at de har taget hele dynen med. De er lige pludselig også meget, meget utilfredse med, at de faktisk skal give den erstatningshjælp, de tidligere har sjoflet, og har taget den med i regnestykket, og det synes jeg egentlig er uanstændigt.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Sandy Brinck for sit sidste spørgsmål.

Sandy Brinck (S):
Det er jo velkendt i bestiller/udførermodellen, at det koster at kontrollere og administrere, så det synes jeg sådan set ikke er nogen nyhed. Nyheden ligger vel nærmest i, at det er et så stort beløb, og det er ikke kun Københavns Kommune, men fred være med det.

Hvis nu vores bekymring imod ministerens forventninger holder stik, er ministeren så indstillet på at fremrykke revisionen, så vi ikke spiller pengene flere år i træk? Det er jo penge, som kunne have været anvendt over for de ældre.

Så synes jeg afslutningsvis, at ministeren ikke har svaret på det, når egentlig var hovedspørgsmålet, nemlig: Har vi fået mere eller mindre stopurstyranni i ældreplejen på baggrund af denne lovgivning?

Socialministeren (Henriette Kjær):
Det synes jeg nu jeg har svaret fuldstændig klart på: Det mener jeg bestemt ikke man har. Jeg mener, kommunerne er blevet bedre til at sikre det, fru Sandy Brinck kalder den menneskelige elastik, at der selvfølgelig også er plads til den, og at tage den med, når man regner på, hvad ældreplejen koster, for som jeg sagde før, ved man godt, at der er variationer i, hvor lang tid tingen tager fra dag til dag, alt efter hvordan den ældres situation er.

Kl. 16.15

Så ja, jeg mener, at der er blevet mindre stopurstyranni. Jeg mener også, at den ældre har fået meget bedre rammer i forhold til den måde, som hjemmehjælpen bliver udført på, i og med at man har fået bedre erstatningshjælp; man har fået fleksibel hjemmehjælp. Jeg er helt uenig i, at den er ved at blive udfaset, eller hvad det er, hr. Jørn Pedersen tidligere antydede. Og man har fået et frit valg, så man, hvis man er utilfreds med den ydelse, man får fra kommunen, kan vælge nogle andre til at udføre opgaven for sig. Det synes jeg er en stor fordel for de ældre.

Jeg deler ikke fru Sandy Brincks bekymring over, at de 500 mio. kr. skulle blive ædt op i administration. Jeg har ikke i sinde at fremrykke revisionen. Vi har slet ikke noget grundlag for det indtil nu. Loven er lige trådt i kraft, og som jeg siger: Desværre er der mange kommuner, der ikke har fået den implementeret endnu. Derfor er der ikke noget grundlag for at sige, at loven skal revideres tidligere. Vi bliver nødt til at have et erfaringsgrundlag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Bortfaldet spørgsmål

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Medlem af Folketinget hr. Mikkel Dencker har meddelt mig, at han ønsker at tage spørgsmål nr. S 1818 til skatteministeren tilbage. Spørgsmålet, der hermed er bortfaldet, lød således:

Spm. nr. S 1818

Til skatteministeren (4/2 03) af:

Mikkel Dencker (DF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at de danske bilister kompenseres for de ekstraordinære stigninger i bilernes priser, der er konstateret, sådan at staten ikke opnår nogen provenustigning på registreringsafgiften?«

Skriftlig begrundelse

I dagbladet Børsen den 4. februar 2003 viser en undersøgelse af de danske bilpriser, som De Danske Bilimportører har ladet foretage, at priserne på de 30 mest solgte personbiler i gennemsnit er steget med 6,5 pct. i løbet af 2002. Dette er fire procentpoint over den generelle prisudvikling i samme periode. Dermed opnår staten et merprovenu på registreringsafgiften i forhold til, hvis bilpriserne havde fulgt den almindelige prisudvikling. På denne baggrund ønsker spørgeren, at ministeren oplyser, om han vil tage initiativ til, at staten ikke fremover opnår noget merprovenu som følge af stigende bilpriser.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 33:

Forespørgsel til statsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om tidshorizonten for afviklingen af reaktor 2 på atomkraftværket Barsebäck, og hvilke konkrete initiativer vil regeringen tage over for den svenske regering med henblik på at få fastsat en dato for værkets endelige afvikling?«

Af Jørn Dohrmann (DF), Aase D. Madsen (DF), Jesper Langballe (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Pia Kjærsgaard (DF) og Peter Skaarup (DF).

(Forespørgslen anmeldt 21/1 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 24/1 2003). (Eventuel afstemning udsættes til torsdag den 24/4 2003).

Begrundelse

Jørn Dohrmann (DF):

Den her forespørgsel, som Dansk Folkeparti har ønsket i dag, skyldes et stort og et bredt ønske om at få Barsebäck lukket så hurtigt som muligt. Vi har også et ønske om at få statsministerens vurdering af sikkerheden omkring Barsebäck.

Flere gange har den svenske regering meddelt, at en lukning var nært forestående, men gang på gang er datoen for en lukning af den sidste reaktor blevet udskudt.

Jeg håber naturligvis på, at vi i dag kan få en god debat om lukningen af Barsebäck, og debatten kan ende med en vedtagelse om, at regeringen skal arbejde på at få den svenske regering til at fastsætte en holdbar dato for lukningen af den sidste reaktor på Barsebäck.

Grunden til debatten i dag er naturligvis at følge op på den lukningsdato samt at få nogle svar på nogle af de spørgsmål, der ligger mange danske borgere på sinde. Det ville være rart, hvis vi en gang for alle kunne sende et klart budskab til svenskerne om, at Barsebäck udgør en fare for dem og for os.

I Dansk Folkeparti er vi meget opsat på at få Barsebäck lukket så hurtigt som muligt, og det er der flere grunde til. Dem vil jeg komme ind på i min ordførertale.

Besvarelse

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Den svenske regering har i marts indgået en aftale med et flertal i den svenske rigsdag om den

fortsatte energipolitik, herunder spørgsmålet om lukningen af Barsebäck. Aftalen indebærer, at lukningen af Barsebäck reaktor 2 ikke kan ske inden udgangen af 2003 og altså således bliver udskudt endnu en gang.

Det fremgår af det lovforslag, som er blevet fremsat i Riksdagen, at den svenske regerings vurdering nu er, at de vilkår, som tidligere er opstillet af Riksdagen for en lukning af Barsebäck 2 i 2003, endnu ikke helt er opfyldt, for så vidt angår effektbalancen og påvirkningen på miljøet og klimaet.

Indenrigs- og sundhedsministeren vil komme nærmere ind på konsekvenserne af den politiske aftale.

Jeg vil gerne slå regeringens holdning til Barsebäck fast: Barsebäck er fejlplaceret, og værket bør derfor lukkes snarest muligt. Det har den danske regering fra første færd meget klart gjort den svenske regering opmærksom på. Det skete første gang i et brev fra indenrigs- og sundhedsministeren til hans svenske kollega i december 2001, og det er gentaget mange gange siden.

Drøftelserne om lukningen af Barsebäck mellem den svenske regering og danske regeringer, både den tidligere og den nuværende, har stået på i mange år. Lukningen er blevet udskudt flere gange. Det er en meget utilfredsstillende situation.

Da beslutningen om lukningen af reaktor 2 sidst blev udskudt i år 2000, fordi de stillede vilkår for lukningen i 2001 endnu ikke var opfyldt, var det den svenske regerings vurdering, at vilkårene formentlig senest ville være opfyldt inden udgangen af 2003. Denne vurdering blev tiltrådt af Riksdagen.

Kl. 16.20

Det indgik i Riksdagens beslutning dengang, at den svenske regering i marts 2003 skulle give Riksdagen sin bedømmelse af, om vilkårene for en lukning i 2003 var opfyldt.

Den svenske regering har over for den danske regering adskillige gange tilkendegivet, at regeringens ambition fortsat var at sikre, at vilkårene var opfyldt, så en endelig lukning af Barsebäck kunne ske i 2003.

Jeg havde selv sidste efterår lejlighed til at drøfte sagen med statsminister Göran Persson. Her gentog han over for mig, at der ikke var en ændret svensk holdning, og at målet stadig var at lukke Barsebäckværket i løbet af 2003.

Det er derfor særdeles skuffende, at den svenske regering nu har indgået en aftale, som betyder, at lukningen udskydes endnu en gang. Sær-